BIBLIOTHEQUE POLONAISE
6, QUAI D'ORLEANS, PARIS-4e

Największy dziennik polski na Wychodźtwie. — — Le plus grand journal et le plus fort tirage quotidien de tous les journaux polonais publiés en France

Cena | Prix — We Francji - en France | W Belgji - en Belgique 50 gr.

Przedstawicielstwa — Agences
Na Paryż i Okręg Paryski: Pour Paris et la Région Parisienne: St. KROTKIEWSKI, 68 Bd. de Strasbourg PARIS (X) — Tel.: Botzaris 69-28.
Na środkową Francję: — Pour le Centre: A. CHEŁMIŃSKA 38, rue de la République MONTCEAU - LES - MINES.
Na Wschodnią Francję: — Pour l'Est: W. TEODORCZYK — 63, rue de Verdun HAYANGE (Moselle).
Na Belgję: — Pour la Belgique: J. HAUPTMAN. — 71, rue Faider BRUXELLES — Tel. 37-54-14.
Imprimerie, Rédaction et Administration: 101, rue Emile Zola — LENS (P de C.) — Tél.: 227.

Narodowiec

Niezależny dziennik demokratyczny dla obrony socjalnych i kulturalnych interesów Wychodźtwa.
Quotidien démocrate pour la défense des intérêts sociaux et culturels de l' immigration polonaise.
Journal d'information indépendant
Zaloż. w r. 1909. „Niech żywi nie tracą nadziei i przed Narodem niosą oświaty kaganiec". (Juljusz Słowacki) Fondé en 1909.

Wydawca i założyciel - Directeur-Fondateur: Michał KWIATKOWSKI.
Redaktor główny: Florjan Miedziński. || Redaktorzy: J. Stacherski, A. Maluty, St. Kozłowska, J. Dutkiewicz, Cz. Mondrzyk. || Kierownicy techniczni J. Pojcik i St. Gryca.

Wszelkie listy do Redakcji, Administracji lub Drukarni adresować należy: „NARODOWIEC" Lens (P. de C.) rue Emile Zola 101.
„NARODOWIEC" wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt.
LE „NARODOWIEC" paraît tous les jours sauf les dimanches et les fêtes

Rok XXXI. Czwartek, 18 i piątek, 19 maja 1939. *** Jeudi, 18 et vendredi, 19 Mai 1939. Nr. 117.

„Nie chcemy mieszać się do życia wewnętrznego którego-kolwiek z naszych sąsiadów, lecz pozwolić nie możemy, by pod jakimkolwiek bądź pozorem, chociażby pod pozorem rzekomego dobrodziejstwa, naruszano nasze prawo do samodzielnego życia.

Nie oddamy ani piędzi ziemi polskiej i nie pozwolimy, by uszczuplano nasze granice, do których mamy prawo".

Józef Piłsudski,
(Pisma, mowy i rozkazy)

Rose Bailly, Secrétaire Générale des Amis de la Pologne.

DANTZIG:
Question Européenne.

L'Histoire de Dantzig? Trois siècles de liberté avec la Pologne Un siècle de domination Prussienne.

Les Chevaliers Teutoniques, ordre de moines guerriers, au Moyen Age, soumettaient a la Prusse, „par le fer et par le feu", les tranquilles populations slaves, sous prétexte de les convertir au christianisme. Ils s'emparèrent de Dantzig en 1309.

En 1450, les habitants de Dantzig appellent la Pologne à leur secours, et la ville se donne volontairement au roi de Pologne. La libérale Pologne lui accorde l'autonomie.

Et pendant trois siècles, les droits de la Ville Libre sont respectés scrupuleusement par la Pologne. La ville s'enrichit, les négociants édifient de magnifiques monuments, bâtissent pour eux-mêmes des palais. Quand ils embrassent le protestantisme, la Pologne catholique les laisse faire.

Aussi les Dantzicois se montrent-ils fidèles à la Pologne, même dans les plus mauvaises heures de son histoire. Aux rois de Suède qui tentent de les en détacher, ils répondent par deux fois: „Notre fidélité est inébranlable depuis deux cents ans: Entrés de leur plein gré dans le royaume polonais, nos ancêtres n'ont jamais voulu en être séparés".

Lorsque les ennemis de la Pologne — Russie, Prusse et Autriche — l'encerclèrent et parvinrent ainsi à la partager, Dantzig, malgré des efforts opiniâtres, passe en 1772 au roi de Prusse qui promet de respecter ses libertés, et qui bien entendu, selon l'habitude et les traditions germaniques, viole ses promesses, et l'annexe purement et simplement vingt ans plus tard.

La belle cité déchoit, et n'est plus qu'une ville de garnison sans importance.

Tout de suite après le traité de Versailles ,l'Allemagne se mit à renforcer l'élément germanique, par l'envoi d'une foule de fonctionnaires et d'agitateurs, en prévision, évidemment, d'un futur plébiscite.

L'Allemagne n'a pas besoin du port de Dantzig.

Le Reich dispose de plus de 2.000 kilomètres de côtes (alors qu'il n'en à été atribué à la Pologne que 140!). Son commerce se fait par les ports de Brême, Hambourg, Stettin, situés à l'embouchure des grands fleuves qui drainent le commerce de l'Allemagne, du sud au nord.

Dantzig, à l'écart, dans la partie la plus pauvre de l'Allemagne, était à peu près complètement négligé avant la grande guerre; son trafic n'atteignait pas 2 millions de tonnes, alors que celui de Hambourg, par exemple, ateignait 25 millions. L'Allemagne a donc prouvé dès avant la guerre à quel point Dantzig lui importait peu.

La Pologne a besoin du port de Dantzig.

Dantzig est situé au débouché de la Vistule, la grande voie fluviale qui va des Carpates à la Mer Baltique, en traversant toute la Pologne et **qui n'arrose que des territores polonais.**

Est-il admissible que l'embouchure de ce fleuve appartienne à une autre nation qu'à la Pologne?

Le commerce polonais emprunte la voie maritime pour 85%. Peut-on imaginer qu'un tel trafic soit **obligé de passer par un port allemand?**

Imag'nerait-on Marseille, Le Havre ou Bordeaux à un autre pays que la France?

Dantzig est „l'Espace Vital" pour la Pologne!

„L'Espace Vital" — c'est la Mer!

L'Allemagne ayant annexé des nations voisines, sous des prétextes de race et de langue, a commencé à en annexer d'autres, non allemandes ,au nom de son besoin „d'espace vital".

Elle ne fera qu'aggraver les difficultés, dont les Allemands souffrent déjà: avec l'Autriche, la Tchécoslovaquie et Memel, l'Allemagne s'est donnée un nombre supplémentaire de chômeurs, en même temps que des foyers de révolte.

Le véritable „espace vital", c'est la mer, qui permet à chaque nation de communiquer librement avec toutes les autres nations, et d'établir même avec les plus éloignées un échange de produits qui complète sa propre production.

Une nation qui n'a pas d'accès à la mer et qui est obligée d'emprunter les ports du voisin, tombe sous sa dépendance, d'abord économique, et puis politique.

L'accès à la mer, c'est la liberté, en même temps que la prospérité. Si l'Allemagne cessait de fabriquer des canons, elle échangerait contre le beurre des autres pays, par la mer, les produits pacifiques de ses usines.

L'Intérêt de Dantzig: Le rattachement à la Pologne.

Dantzig, port maritime, ne vit que de commerce. Il peut redevenir le principal port de la Baltique, la ville florissante, s'il est le port de la Pologne, de la houille silésienne, des bois de B'aloviège, des blés de Pologne orientale, des betteraves de Poznanie, de cuirs, des conserves de viande, des volailles, des oeufs, du beurre, — de tous les produits de la riche Pologne, — et en même temps de tout ce qu'elle importe: denrées coloniales, riz, minerais, machines...

Situé au débouché de la Vistule, il est le port naturel non seulement de la riche Pologne, mais de ses voisins: Hongrie, Roumanie, Ukraine, et même Yougoslavie et Autriche.

Dantzig allemand ne pourrait servir de port qu'aux provinces de la Prusse orientale, qui sont très pauvres, et auxquelles suffit le port de Koenigsberg. Elles ont en plus Memel que le Reich vient d'annexer.

Déjà Dantzig a investi des capitaux énormes dans le développement de ses établissements portuaires, pour jouer son rôle de port polonais avant la création du nouveau port de Gdynia. Son tonnage avait passé à plus de 8 millions de tonnes; ses voies ferrées de 38 à 350 kilomètres! Détaché de la Pologne, il sera ruiné.

Le piège de la propagande allemande.

L'Allemagne depuis l'armistice jusqu'en 1934 a mené une intense propagande au sujet de Dantzig.

Elle était arrivée à gagner nombre de Français, qui avaient pris l'habitude de plaindre „la pauvre Allemagne!" séparée de ses provinces orientales par le „couloir" — en oubliant que le sort de la Pologne serait infiniment plus trag'que si elle n'avait plus d'accès à la mer, et que la situation de la France, par contre-coup, en serait terriblement aggravée. Pourtant cette „plaie mortelle" que l'Allemagne prétendait porter à son flanc à été guérie comme par miracle le 26 janvier 1934: au lendemain de la signature du pacte polono-allemand de non agression, **la propagande allemande pour Dantzig a cessé instantanément.**

L'Allemagne, tant qu'elle a espéré vassaliser la Pologne, a cessé d'avoir besoin de Dantz'g.

Elle le réclame dès que la Pologne fait bloc avec l'Angleterre et la France pour la liberté et la paix.

Français, tomberons-nous à nouveau dans le piège allemand?

C'est pour encercler la Pologne que l'Allemagne veut Dantzig!

Installée à Dantzig, l'Allemagne se rendrait maîtresse de la bande de terre qui relie la Pologne à la mer, et déjà elle réclame une autostrade, complétée à droite et à gauche de larges bandes de terre, rejoignant l'Allemagne de l'Ouest à Dantzig.

(Voir la suite page 3)

Odczyt Kaden - Bandrowskiego w uniwersytecie w Lille.

Juliusz Kaden - Bandrowski

Znany pisarz polski Juliusz Kaden - Bandrowski, sekretarz gen. Polskiej Akademii Literatury, który obecnie przybywa we Francji wygłosił w ub. wtorek 16 bm. odczyt w wielkiej sali uniwersytetu Lille na temat „Bohaterstwo w literaturze polskiej."

Ciekawego odczytu wysłuchali z uwagą przedstawiciele miejscowego społeczeństwa francuskiego, sfer literackich i naukowych oraz miejscowa kolonia polska z p. konsulem gen. Kawałkowskim na czele. Słuchacze urządzili prelegentowi gorącą owację.

Narady wojskowe polsko-francuskie w Paryżu.

Gen. Kasprzycki u premiera Daladiera.

PARYŻ, 17. V. — Min. wojny, gen. Kasprzycki udał się wczoraj w towarzystwie ambasadora Łukasiewicza do ministerstwa wojny, gdzie został przyjęty przez prem. Daladiera. Konferencja trwała blisko godzinę. Przy opuszczeniu gmachu ministerstwa wojny, gen. Kasprzycki odmówił prasie jakichkolwiek wyjaśnień.

W ciągu dnia min. Kasprzycki złożył wizytę ministrowi robót publicznych de Monzie oraz odbył kilkakrotnie narady z szefem sztabu, gen. Gamelin'em.

Powitanie gen. Kasprzyckiego w Paryżu. Stoją od lewej do prawej: amb. Łukasiewicz, gen. Kasprzycki i gen. Gamelin.

• • •

Paryż, 17. 5. — Prasa śledzi uważnie przebieg wizyty gen. Kasprzyckiego, informując o niej z widoczną życzliwością. Niektóre pisma podkreślają, że odpowiedzią na zwiedzanie „linii Zygfryda" przez Hitlera są rozmowy wojskowe polsko - francuskie w Paryżu. Francja i Polska nie dadzą się zastraszyć przez Berlin, który podejrzliwie głośno mówi o silnej „linii Zygfryda", czego nikt nie czyni, kto się czuję naprawdę silnym.

Dyktatorzy nauczyli się już przemawiać bez pogróżek.

Paryż, 17. 5. — W dalszych uwagach o przemówieniu Mussoliniego, prasa francuska podkreśla nowy ton, jakiego użył dyktator włoski. Nie domagał się brutalnych rozwiązań, nie groził, a nawet dodał, że nie ma takich zagadnień w Europie, dla których wojna byłaby nieuniknioną. Mussolini zresztą przyznał, że wojna, rozpoczęta z jakiejkolwiek przyczyny, stałaby się wojną ogólną. Mimo wszystko Mussolini jednak widzi w Europie węzły, które należy rozwiązać. O jakie węzły chodzi, tego nie powiedział.

• • •

Warszawa, 17. 5. — Profesor Stroński stwierdza w „K. W." że również Goebels w drugim swoim artykule nauczył się tonu spokojniejszego i nie przemawia już z góry i szyderczo. Pragnie już tylko by nie było nieporozumień.

„...gdzie kończy się Polska, a gdzie zaczynają się Niemcy..."

Dotychczas kłopot był odwrotny, bo wszyscy wiedzieli gdzie się Niemcy zaczynają, a nikt nie wiedział, gdzie, w pojęciach Trzeciej Rzeszy, Niemcy się kończą.

★

Mussolini także zwiedza fortyfikacje.

Turyn, 17. 5.— W dniu wczorajszym Mussolini zwiedzał fortyfikacje w dolinie Suze, tuż nad granicą francuską.

Olbrzymie masy ziemi zsuwają się z góry i zagrażają miastu Clermont.

Szosa Rouen — Reims zawalona. — Na cmentarzu rozpada się ziemia i trumny ukazują się oczom przerażonej ludności.

Clermont sur Oise. 17, 5. — Na skutek długotrwałych deszczów, z góry wznoszącej się nad miastem Clermont, zaczęła wczoraj obsuwać się ziemia, zamieniona w błoto. W ciągu dnia wczorajszego wędrująca ziemia spowodowała zawalenie się jednego z domów przy ulicy Compiegne. Szosa, prowadząca z Rouen do Reims, — mimo wysiłków władz i mimo szybkiego postawienia zapory betonowej — jest zawalona.

Katastrofa wyrządza jednak największe spustoszenia na cmentarzu. — Obsuwająca się z góry ziemia powoduje wielki nacisk na cmentarz. Pod ciężarem napierającej ziemi otwierają się groby i rysują nagrobki. Z polecenia władz miejskich wykopano już przeszło 50 trumien, którym groziło porwanie przez lawinę błota.

Stanowisko Włoch wobec Polski zmieniło się pod naciskiem Niemiec.

Generał Władysław Sikorski przypomina, że w r. 1925, kiedy włoski generał Grazioli był gościem armii polskiej, Mussolini oceniał w pełni rolę kluczową Rzeczypospolitej w Europie. Rozumiał i uznawał zadania oraz misję Polski na Bałtyku. Życzył Polsce nietylko pięknego rozwoju Gdyni, jako czysto polskiego portu, który powstawał na naszym wybrzeżu, ale i mocnego utrzymania w swym ręku Gdańska, jako stojącego na straży przy ujściu Wisły.

Dziś stanowisko Włoch zmienia się pod naciskiem Niemiec, choć Polska silna i całkowicie niezależna odpowiada najżywotniejszym interesom Włoch. A gwarancją takiej Polski jest jej dostęp niezależny do Bałtyku. Polityka niemiecka stara się natomiast odciąć Polskę od Bałtyku. Polityka paktów o nieagresji narzucanych przez Niemcy Litwie, Łotwie, i Estonii ma okrążyć Polskę od północy. Gen Sikorski wyraża przekonanie, że mimo wszystko w godzinie próby państwa te nie dadzą się użyć przeciw Polsce. Chamberlain spostrzegł, że **awantura o Gdańsk zamieni się w pożogę powszechną,** która objęłaby Anglię. Niechże zapamiętają to sobie Niemcy dobrze. Front pokojowy posiada bowiem nietylko przewagę materialną nad państwami „osi" Berlin — Rzym, ale i równie druzgocącą przewagę w dziedzinie moralnej.

„Dobrze więc stało się — tłumaczy gen. Sikorski — że prezydent Lebrun w swoim orędziu stwierdził, iż obowiązkiem krajów wolnych, usposobionych pokojowo i szanujących niezależność narodów oraz traktaty — jest utworzenie związku celem obrony tych zasad prawa międzynarodowego, dla których ustanowienia walczyło i cierpiało tylu ludzi."

W razie przeciwnym musiałoby dojść nieuchronnie do wojny ciężkiej dla wszystkich, ale brzemiennej w katastrofalne przede wszystkim dla Niemiec następstwa."

Co się stało z niemiecką łodzią podwodną „U 25"?

Kopenhaga, 27. V. — Rybacy duńscy wyłowili boję ratunkową, pochodzącą z niemieckiej łodzi podwodnej „U 25". — Przypuszcza się, że łódź poszła na dno podczas ostatnich manewrów floty niemieckiej. Załoga łodzi wynosiła 40 osób.

Dziś spis ludności w Niemczech.

Fałszywe statystyki niemieckie nie usuną ludu polskiego z powierzchni!

★ W dn. 17 maja r. b. odbywa się na terenie Rzeszy niemieckiej **spis ludności.** O ile w normalnych warunkach spisy ludności mają tylko wewnętrzne znaczenie, spis niemiecki interesuje Europę o tyle, że pozwoli stwierdzić, jaka jest dziś dokładna liczba mieszkańców Niemiec po zaborze Austrii, Sudetów i Kłajpedy. (Spis nie obejmuje ziem „protektoratu" Czech i Moraw).

„Rodło"—godło Polaków w Niemczech

Z szczególną uwagą śledzi jednak spis ludności w Rzeszy naród polski. Spis dotyczy bowiem także **ludu polskiego w Niemczech,** naszych prześladowanych tam Braci.

Władze niemieckie, a ostatnio min. spr. wewn. Frick, podstępną drogą sfałszowanej statystyki i przy pomocy stosowania brutalnego teroru wobec biednego ludu polskiego,

zamierzają przekonać świat, iż w Niemczech jest tylko coś około 100 tys. Polaków!...

To papierowe „zmniejszanie" liczby Polaków w Niemczech trwa już od lat. Gdy bowiem spis ludności z r. 1925 wykazał mimo już wówczas panującego teroru jeszcze 802 tysiące osób, które przyznały się do polskości, to spis z r. 1933-go wykazał już tylko... 440 tys. osób, mówiących po polsku, „kaszubsku", „mazursku" i „dwujęzycznych"! W ciągu więc 8 lat „zniknęło" z powierzchni Niemiec 362 tys. Polaków. Obecnie mają zniknąć do reszty!

Kilka sposobów użyto, aby przynajmniej w statystyce „uśmiercić" lud polski w Niemczech. — Nasamprzód odmówiono wszelkich świadczeń państwowych ludziom przyznającym się do Polski. Następnie

usunięto z ziem polskich wszystkich działaczy,

starając się *p o z b a w i ć* lud polski kierownictwa, a przed samym spisem rozpoczęto **akcję terorystyczną,** której smutne odgłosy zapełnić by mogły całe łamy gazet.

Wreszcie, aby zastraszyć śmiałków, przyznających się do polskości, na urzędowym formularzu spisowym przy podaniu przykładów wymieniono ludzi o nazwiskach polskich z podaniem, że używają języka polskiego wzgl. polskiego i niemieckiego w domu, lecz **w żadnym wypadku nie podano, iż osoby takie zaliczają się do narodowości polskiej.** Pragnie się w ten sposób wywrzeć nacisk, aby ci, którzy podadzą język polski, jako macierzysty, nie podali narodowości polskiej lecz

aby przyznali się do narodowości niemieckiej!

I jeżeli na wiele miesięcy przed spisem ze strony urzędowej w Niemczech oświadczono, że Polaków jest conajwyżej 100 tys., możemy być przekonani, że taki a nie inny wynik da spis...

• • •

Dla Polski i dla świata — wynik spisu w Niemczech — o ile rozchodzi się o Polaków — pozostaje bez znaczenia! Najbardziej sprytnie sfabrykowane statystyki, największe oszustwa statystyczne **nie zdołają prawdy zastąpić fałszem.** Prawdą jest zaś, iż

w Niemczech zamieszkuje conajmniej półtora miliona Polaków, w tym na samym Śląsku ok 800 tys. a w Prusach Wschodnich ok. 350 tys.

Taka była bowiem liczba Polaków w pierwszych latach po wojnie. A wiadomo, że Polacy w Niemczech posiadają **największy przyrost naturalny,** z pośród mieszkańców Rzeszy, jest ich więc raczej **więcej** niż było przed 20-tu laty.

Mogą sobie więc Niemcy zmniejszać przy pomocy fałszów liczbę ludności polskiej, mogą tworzyć w sposób sztuczny ludzi mówiących po polsku a narodowościowo „Niemców." Tyle im to pomoże **co pomogło przed wojną,** gdy również na papierze wykazywali „ubytek" ludności polskiej. Historia uczy bowiem, że sprawiedliwość zawsze zwycięża przy ostatecznym obrachunku dziejowym.

Musimy się dlatego odnieść zupełnie obojętnie do liczb, jakie wykażą odnośnie ludności polskiej przyszłe statystyki niemieckie.Półtoramilionowi Polaków w Niemczech, również bowiem raz kiedyś zabłyśnie jutrzenka zwycięstwa.

• • •

Dziś, gdy nasi Bracia w Niemczech przechodzą ciężkie prześladowania, gdy zrobiono z nich ludzi usuniętych poza nawias prawa, wyrażamy im nasz

głęboki podziw za wielkie bohaterstwo i płynące z serca współczucie za cierpliwe znoszenie prześladowań.

Lud, który to wszystko zdołał przetrzymać a nie załamał się — nie może być papierowymi statystykami usunięty z powierzchni!

— „*L u d p o l s k i n i e d a s i ę ! N i e d a !*" — oto ostatnie słowa zmarłego niedawno **ks. Domańskiego,** przywódcy Polaków w Niemczech! I świat cały niech wierzy: nasi rodacy w Niemczech nie dadzą się!

F. M.

Angielska para królewska przybyła do Kanady.

Ottawa, 17. 5. — Parowiec „Empres of Australia", na pokładzie którego jedzie angielska para królewska wpłynął wczoraj na wody rzeki Św. Wawrzyńca. Ludność Kanady czyni ostatnie przygotowania w celu godnego przyjęcia pary królewskiej.

Gangsterzy steroryzowali 150 osób i zrabowali 35 tysięcy dolarów.

Nowy Jork, 17. 5. — W ludnej dzielnicy przy piątej Alei Nowego Jorku dokonano ostatnio niezwykle zuchwałego napadu rabunkowego. Do sali mieszczącej biura jednego z towarzystw elektrycznych wtargnęło 6 gangsterów uzbrojonych w karabiny maszynowe. Bandyci sterroryzowali przeszło 150 osób, które znajdowały się w sali, poczem kazali sobie oddać kasę z 35.000 dolarów. Bandyci, zabrawszy łup, zbiegli w nieznanym kierunku samochodem, który czekał na nich przed gmachem.

BATAWIA. — Na wyspach Hawajskich zanotowano gwałtowne trzęsienie ziemi. Szkody są nieznaczne.

SANTIAGO DI CHILI. — Władze chilijskie wydaliły przedstawiciela niemieckiego biura podróży niej. Voigta za usiłowanie wywołania walk rasowych w kraju. Wydalonego odstawiono do granicy.

BORDEAUX — Samolot olbrzym „Lieutenant de vaisseau Paris" wyleciał do Ameryki przez Lisbonę i Wyspy Azorskie.

Wiadomości z Polski

Brąz z pomników cesarzy niemieckich na Fundusz Obrony Narodowej.

Mysłowice. — Z inicjatywy Polskiego Związku Pracodawców Przemysłowych, Biurowych i Handlowych przy magistracie m. Mysłowice, burmistrz dr. Michna wniósł na najbliższe posiedzenie magistratu projekt uchwały o przekazanie na rzecz F. O. N. 1.700 kg. czystego brązu, jaki znajduje się w posiadaniu m. Mysłowic z pomników cesarzów Wilhelma I i Fryderyka III.

Mysłowice dają tym sposobem godną odpowiedź na próby rewindykacyj niemieckich, odpowiedź miasta polskiego, które kiedyś starano się zmienić w miasto wiernopoddańcze Hohenzollernom.

Brąz.

Gdyby się tak spotkali właśnie,
Powiedzmy, dzisiaj przed godziną,
Fryderyk się uśmiechnie kwaśnie,
Wilhelm odpowie smutną miną...

Fryderyk tylko głową kiwa,
A Wilhelm ręce swe rozkłada.
— Czytałeś? pierwszy się odzywa.
— Czytałem — drugi odpowiada...

Umilkli w smutku i niesmaku,
Aż tak pierwszemu szepnął drugi:
— Czy sądził, że my dla Polaków
Będziemy kiedyś mieć zasługi?

— Na samą myśl mnie złości pąs
Ze wszystkich już oblewa stron,
Że poto nas przelano w brąz,
By potem przelać brąz na FON.

Karp.

Co opowiadają dezerterzy niemieccy.

W ostatnim czasie na kilku punktach granicy polsko - niemieckiej zbiegli do Polski dezerterzy z wojska niemieckiego. M. in. w dniach ostatnich przybyło do Rybnika 2 takich dezerterów: jeden lotnik i żołnierz z oddziałów pancernych.

Jak donosi „Gazeta Rybnicka" dezerterzy opowiadają, że w wojsku niemieckim cierpią głód. Są bardzo nieludzko traktowani przez przełożonych. Ogólny nastrój w armii niemieckiej jest fatalny. Demoralizacja robi stale postępy. W stałej armii napotkać można stałe odmowy posłuszeństwa. Wodzowie nie mają zbyt wielkiego zaufania do armii. Na wypadek wojny liczą się z rewoltą, która skierowana zostanie przeciwko reżimowi hitlerowskiemu.

Ludność cywilna też nie ufa wojsku. Bardzo boi się wojny z Polską, licząc się z góry z przegraną. Szczególnie obawia się ludność głodu, który będzie niechybną konsekwencją każdej wojny. Już obecnie jest źle żyć w Niemczech. Cóż dopiero będzie na wypadek wojny?

Żołnierze cieszą się z udanej ucieczki i opowiadają, że wolą w Polsce jeść suchy chleb, aniżeli żyć w dzisiejszych Niemczech.

Gen. Berbecki dziękuje dziennikarzom.

Główny komisarz pożyczki obrony przeciwlotniczej, gen. broni Berbecki, przesłał na ręce zarządu Zw. Dziennikarzy R. P. serdeczne podziękowanie za patriotyczne stanowisko dziennikarzy, ujawnione pracą propagandową na rzecz pożyczki.

„Szczególnie miłe jest mi, że mogę zakomunikować J. W. Panu Prezesowi opinię Wodza Naczelnego Marszałka Edwarda Śmigłego-Rydza, który stwierdził ,że w dziele propagandy Pożyczki jedną z najważniejszych ról odegrało dziennikarstwo polskie, pracując ofiarnie i bezinteresownie, nie szczędząc ani trudu, ani też czasu.

Imponujące wyniki, jakie przyniosła akcja propagandy Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej są w dużej mierze wynikiem tej właśnie pracy. Prasie polskiej cześć".

Dwa ścigacze torpedowe dla polskiej floty wojennej buduje stocznia angielska.

Dla Marynarki Wojennej rozpoczęto budowę, w jednej ze stoczni angielskich, dwóch ścigaczy torpedowych, które zamówił Fundusz Obrony Morskiej. Ścigacze będą wybudowane z sum złożonych na FOM przez społeczeństwo, podobnie jak okręt podwodny „Orzeł". Po zapłaceniu należności za „Orła", FOM rozporządza obecnie około 4 milionami złotych.

12 górników zasypanych z których 10 uratowano.

Katowice. — Wydarzyła się katastrofa górnicza na kopalni „Wujek" w Brynowie obok Katowic. Na skutek silnego wstrząsu zawalił się chodnik głębokości 540 m., przy czym 12 górników zasypanych zostało zwałami węgla.

Podjęto natychmiast akcję ratunkową, w wyniku której udało się uratować 10 górników.

★ **Śrem.** — Przeżywszy lat 58 zmarł tutaj śp. Stefan Salaciński, założyciel muzeum śremskiego. Do jego zbiorów należał historyczna armatka, którą zastrzelił się Edward hr. Raczyński na wyspie w Zaniemyślu.

Pułkownik Lindbergh w lotnictwie wojskowym.

Znany pilot Lindbergh, który pierwszy przeleciał Atlantyk (z lewej), został powołany do sztabu amerykańskiego lotnictwa wojskowego. Na zdjęciu młody pilot w mundurze pułkownika obok swego starego mechanika.

Spadek bezrobocia w Polsce.

1 maja było w całej Polsce już tylko 390.308 bezrobotnych wobec z górą 460 tysięcy przed dwoma tygodniami. 1 maja rb. ilość zarejestrowanych bezrobotnych wynosiła 393.291.

Sześć razy książęta pruscy składali hołd wiernopoddańczy królom polskim.

W chwili, gdy w Niemczech „historycy" hitlerowscy fałszują prawdę historyczną o dawnych stosunkach polsko - pruskich godzi się przypomnieć hołdy, jakie książęta pruscy musieli składać królom polskim.

1.525.

Pierwszy hołd pruski (połączony z aktem nadania lenna) odbył się w Krakowie w dniu 10. 4. 1525 roku; złożył go przed królem Zygmuntem I. książę Albert Hohenzollern z tej samej rodziny, z której pochodzi Wilhelm II., wypowiadając na klęczkach następującą rotę przysięgi:

„Ja Albert, margrabia brandenburski, a także w Prusiech szczęcińskie, pomeraańskie, Kaszubów, Słowian etc. książę burgrabia norymberski i pan Rugii, ślubuję i przysięgam Bogu Wszechmogącemu, że od tej chwili na wieczne czasy będę wiernym, uległym, hołdownym i posłusznym ze wszystkimi swymi poddanymi duchownymi i świeckimi Najłaskawszemu Miłościwemu Panu Zygmuntowi, królowi polskiemu i jego potomkom, oraz całej Koronie Polskiej w ten sposób, w jaki należy się i przystoi książęciu lennemu, miłośnikowi pokoju, a to według opisu i w sprawach, jak jest rozporządzono. Tak mi Boże dopomóż i święta Ewangelio!"

1550.

Książę Albert złożył 12 grudnia 1550 r. w Krakowie hołd następcy Zygmunta I. — Zygmuntowi Augustowi — „przez posły swe".

W uroczystości hołdowniczej, odbytej według obowiązującego w takim wypadku ceremoniału, brali jeszcze udział: książę lignicki Fryderyk III., książę cieszyński Wacław Adam oraz poseł Joachima II., margrabia elektora brandenburskiego — Gotfryd de Konitz.

1569.

Następca księcia Alberta, książę Albert II. Fryderyk (Olbrycht Fryderyk), złożył hołd Zygmuntowi Augustowi w Lublinie 19 lipca 1569 r. Według „Kroniki Sarmacyej Europeyskiey" książę Fryderyk Obrecht (Olbrycht) nasamprzód — „...układnemi i poważnemi słowy wdzięczności oracyj swojej przed J. K. M. rozwiódł, w której mey, poddaństwo i posłuszeństwo swoje J. K. M. ofiarował i oświadczył". Z kolei książę złożył następującą rotę przysięgi:

„Ja Olbrycht Fryderyk, margrabia brandenburski, w Prusiech, szteytyńskie, pomorskie, słowiańskie, kaszubskie, rugijskie i burgskie książę i burgrabia norembarski, obiecuję i przysięgam, iż Najjaśniejszemu książęciu a panu, Zygmuntowi Augustowi, niezwyciężonemu królowi, polskiemu, wielkiemu książęciu litewskiemu i ruskiemu, i wszystkich ziem pruskich panu i dziedzicowi, jako memu przyrodzonemu i dziedzicznemu panu i Jego Najjaśniejszej K. M. dziedzicom i potomkom królewskim i Koronie Polskiej, będę wierny i posłuszny; Jego Kr. Mości najlutego 1578 r. w Warszawie na Krakowskim Przedmieściu przed kościołem ks. ks. Bernardynów. Królowi Stefanowi Batoremu złożył hołd — w zastępstwie chorego (obłąkanego) Alberta Fryderyka — jego stryj, margrabia na Anspachu Jerzy Fryderyk, ustanowiony przez króla opiekunem i rządcą przy Albercie Fryderyku.

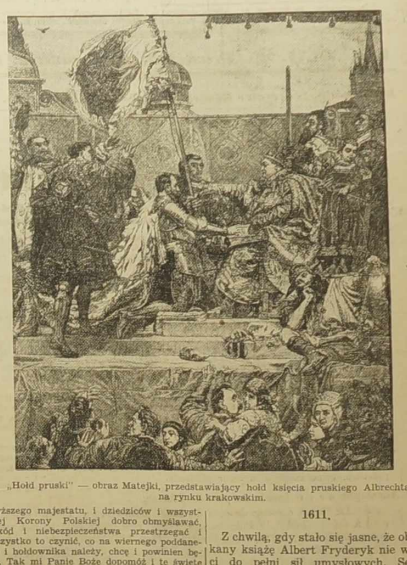

„Hołd pruski" — obraz Matejki, przedstawiający hołd księcia pruskiego Albrechta na rynku krakowskim.

wyższego majestatu, i dziedziców i wszystkiej Korony Polskiej dobro obmyślawać, szkód i niebezpieczeństwa przestrzegać i wszystko to czynić, co na wiernego poddanego i hołdownika należy, chcę i powinien będę. Tak mi Panie Boże dopomóż i te święte Ewangielie".

1578.

Następny akt hołdu zanotowano 26

1611.

Z chwilą, gdy stało się jasne, że obłąkany książę Albert Fryderyk nie wróci do pełni sił umysłowych, Sejm Rzpltej w r. 1611 postanowił oddać władzę nad księstwem pruskim w ręce Jana Zygmunta, margrabi i elektora brandenburskiego, z zastrzeżeniem „panowania najwyższego" i praw własności dla Rzeczypospolitej. Jan Zygmunt wykonał osobiście akt hołdu przed królem Zygmuntem III. w Warszawie w dniu 16. 11. 1611 r.

1641.

Za panowania króla Władysława IV. złożył hołd książę Fryderyk Wilhelm w dniu 7. 10. 1641 r. w Warszawie. Według „Pamiętników" ks. A. Radziwiłła akt hołdu przedstawia się, jak następuje:

„Elektor dwa razy królowi uczyniwszy reverencyę, przybliżywszy się do tronu, na kolanach dość długo po łacinie perorował dobrym akcentem, któremu kanclerz koronny odpowiedział. Potem na Ewangelię przysięgę wykonał, którą mu czytał kanclerz. Po której znowu królowi dziękował za konferowane dobrodziejstwo. Po skończonych dziękach król go podniósł i na krześle podle siebie posadził".

Nowy książę Prus, Fryderyk Wilhelm, nazwany Wielkim Elektorem, (Grosser Kurfuerst) stał się z czasem założycielem Królestwa Pruskiego. Na mocy traktatu westfalskiego 1648 r. przyłączył do Prus część wschodniego Pomorza. Podczas najazdu Szwedów na Polskę (1655 — 1660) połączył się z Karolem X., a za odstąpienie od związku otrzymał od króla polskiego, Jana Kazimierza, traktatem welawskim z r. 1657 uwolnienie od składania Polsce hołdów. Cesarz niemiecki Leopold I. za wyświadczone sobie znaczne usługi podniósł księstwo Pruskie do godności królestwa. Syn Wielkiego Elektora przybrał 18. 1. 1701 r. w Królewcu tytuł króla, pod imieniem Fryderyka I.

WIADOMOŚCI KRÓTKIE Z CAŁEJ POLSKI

★ **Warszawa.** — W pierwszej dekadzie maja zapas złota w Banku Polskim powiększył się o 0,1 miln. zł. (do 13,6 miln. zł.) stan pieniędzy zagranicznych i dewiz wzrósł o 0.9 miln. zł. (do 13,6 miln. zł.)

★ **Łódź.** — W parku 3-go Maja odbyła się uroczystość przekazania przez dziatwę szkół powszechnych łódzkich ufundowanego przez nią samolotu „Orlę" armii polskiej.

★ **Grudziądz.** — W Górnej Grupie zatrudnieni w gospodarstwie Zakładu Misyjnego: Leon Kuczyński i Paweł Jurek wyjechali w czasie przerwy obiadowej łódką na staw. Kiedy znaleźli się na środku stawu rozpoczęli kołysać łódką, wskutek czego łódź prze wróciła się i obaj lekkomyślni młodzieńcy wpadli do wody i utonęli.

★ **Tarnowskie Góry.** — Na torze kolejowym pod Miasteczkiem znaleziono przejechanego przez pociąg 30-letniego Edwarda Matuska. Niewiadomo, czy zachodzi tu nieszczęśliwy wypadek, czy samobójstwo.

★ **Przemyślany.** — W czasie kłótni na tle majątkowym Franciszek Ławiński z Ciemierzyniec, zabił nożem swego teścia Wojciecha Breszkę i zranił córkę Breszki, Annę, po czym zbiegł.

★ **Śniatyn.** — Pożar strawił w nocy zagrodę Michała Ostafijczuka w Potoczku pow. Śniatyn. Od płonących budynków Ostafijczuka ogień przeniósł się na sąsiednie zabudowania 6 gospodarzy. Ogółem spłonęło 6 domów mieszkalnych, 5 stodół i 3 obory.

★ **Kołomyja.** — 19-letnia pastuszka Maksymczuk Sudokaja w Nowosielicy pow. Kołomyja Huc, pasąc bydło nad brzegiem Czeremoszu, usiłowała przepędzić krowy na drugi brzeg. W połowie drogi porwana przez wartki prąd głębokiej w tym miejscu wody utonęła.

★ **Lwów.** — Na 25 okręgów w powiecie czortkowskim przeprowadzono wybory w 23 okręgach, gdzie wybrano razem 140 radnych. Z tej liczby przypada na Polaków 99 radnych, na Ukraińców 34, na Rusinów i żydów po 3 i 1 Niemiec.

Jerzy VI. pierwszym królem angielskim w Kanadzie.

Wydać się może dziwnym fakt, iż król Jerzy VI. jest pierwszym monarchą brytyjskim, który odwiedzi Dominium Kanady. Królowa Wiktoria miała się udać do Kanady po wojnie Krymskiej, w której obok wojsk angielskich brał też udział pułk wyekwipowany przez

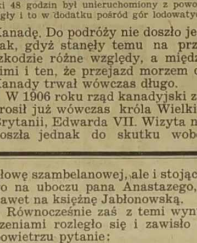

Królowa Elżbieta poddaje się w czasie podróży do Kanady, próbie nakładania pasa ratunkowego. — Jak wiadomo, statek królewski 48 godzin był unieruchomiony z powodu mgły i to w dodatku pośród gór lodowatych.

Kanadę. Do podróży nie doszło jednak, gdyż stanęły temu na przeszkodzie różne względy, a między nimi i ten, że przejazd morzem do Kanady trwał wówczas długo.

W 1906 roku rząd kanadyjski zaprosił już wówczas króla Wielkiej Brytanii, Edwarda VII. Wizyta nie doszła jednak do skutku wobec choroby monarchy, Król Jerzy V. nie mógł asystować osobiście podczas uroczystości jubileuszowych 300-lecia w Quebecku.

Okoliczności powyższe uwydatniają tym mocniej doniosłość wizyty obecnej angielskiej pary królewskiej na terenie olbrzymiego Dominium zamorskiego. Wizyta królewska w Kanadzie przeciągnie się wobec rozległego programu, do 15 czerwca. W ciągu 6-ciu tygodni pobytu na ziemiach Dominium i U. S. A. para królewska przejedzie w pociągu i aucie ok. 18.000 klm. Król przemawiać będzie w Ottawie, Quebecku, Winnipegu, Wiktorii i w Halifax. Między 7 a 13 czerwca parę królewską gościć będzie prezydent Stanów Zjednoczonych w Białym Domu i w letniej rezydencji Hyde Park.

Znaczenie polityczne wizyty króla Wielkiej Brytanii w chwili obecnej jest aż nadto jasne, by wymagało specjalnego podkreślenia. Jeśli chodzi o Kanadę, jest to demonstracja potęgi i solidarności Imperium brytyjskiego, wizyta zaś w Białym Domu stwierdzi naocznie solidarność, istniejącą między Waszyngtonem a Londynem i Paryżem. Wymowa wizyty królewskiej, poza jej stroną oficjalno-dekoracyjną, nie ujdzie napewno bacznej uwadze państw osi, które tak dobrze potrafią ocenić nieme nawet argumenty, za którymi stoi siła.

ZŁOTE ZŁOTE

Bank M. ROY

31, Rue de Lille, 31 — LENS (P. de C.)

podaje do wiadomości swej licznej KLIENTELI i wszystkich zainteresowanych, że **Oddział Polski** Banku stoi do Jej dyspozycji odnośnie wymiany

ZŁOTYCH

i wszelkich innych walut, po najkorzystniejszej cenie.

Przesyłajcie zamówienia z całym zaufaniem, a stosownie do życzenia, złote, czy inne waluty, wyślemy na adresy wskazane, w każdej ilości, do wszystkich krajów.

Piszcie **PO POLSKU**, a podamy Wam kurs złotego, który u nas jest najtańszy, o czym świadczy wzrastająca stale liczba naszych wiernych Klientów.

Bank M. ROY

31, Rue de Lille, 31 — LENS (P. de C.)

Bank nasz istnieje od 1906 roku.

WACŁAW GĄSIOROWSKI

PANI WALEWSKA

POWIEŚĆ HISTORYCZNA Z EPOKI NAPOLEOŃSKIEJ

88) (Ciąg dalszy)

Poniatowski zaciął usta, marszałek tarł wysokie swe czoło, Napoleon zaś niespodziewanie odwrócił się i pewnym krokiem podszedł do pani Walewskiej.

Ruch ten był tak raptowny, tak brutalnie nieupozorowany, nieusprawiedliwiony, iż nawet Duroc był nim zmieszany.

Cesarz zaś rzucił wymowne spojrzenie panu Maretowi.

Książę Bassano cofnął się, pani Walewska została sama.

Napoleon milczał przez chwilę, jakby szukając wyrazów, szambelanowa pochyliła się do ukłonu.

Bonapartemu twarz nabiegła krwią.

— Czemu mnie pani dręczysz?! — zagadnął gwałtownie.

— Sire! — wyjąkała z trudem szambelanowa.

— Tak, dręczysz mnie pani! — Wzięłaś ze mnie spokój, równowagę, a teraz unikasz mnie! Dla czego mnie unikasz?

— Wasza cesarska mość, czyżbym śmiała?!

— Tak dłużej trwać nie może! Musimy się pani rozmówić!

— Sire!

— Nie osłaniaj się pani murem tytułów, sama je zburzyłaś, nie wolno ci się cofać!... Z myśli mi nie schodzisz!... Że pamiętam o każdem twem pragnieniu, że radbym je uprzedzić, mam ci do powiedzenia nowinę, twój brat został mianowany pułkownikiem!

— Pułkownikiem, najjaśniejszy panie?! — powtórzyła z serdecznem rozradowaniem szambelanowa.

— Sam ci to powtórzy za kilka dni, — odrzekł łagodniej cesarz.

— Dziękuję, sire, i ręczę, że najwięcej oddanego ci oficera wyróżniłeś!...

Napoleon uśmiechnął się dobrotliwie.

— Przyjmuję to podziękowanie jako zadatek większego zachowania, większej łaskawości! Byłbym szczęśliwym, gdybym mógł codzień bodaj takie jedno twoje rozradowanie widzieć!

Tu Napoleon podniósł z lekka głowę, a dostrzegłszy po za panią Walewską błagalne spojrzenie Duroca — drgnął z lekka i, nie odpowiadając nawet na ukłony księcia Borghese, zmierzał ku wyjściu. — Gdy miał przestąpić próg sali, zatrzymał się nagle, skinął ręką ku tłumowi gości i znikł w przedsionku.

Po odjeździe cesarza w sali zapanowała cisza, a później wybuch trzymanego dotąd na wodzy rozgwaru.

Panią Walewską otoczył zwarty tłum pań i panów. Komplementy, uściśnienia, zapewnienia przyjaźni posypały się teraz już nietylko na głowę szambelanowej, ale i stojącego na uboczu pana Anastazego, i nawet na księżnę Jabłonowską.

Równocześnie zaś z temi wynurzeniami rozległo się i zawisło w powietrzu pytanie:

„Co cesarz mówił?!"

Pytanie tak zaraźliwe, tak natrętne, tak bezwiednie wszystkim osobom wspólne, że, począwszy od Anetki Potockiej i pani Moszyńskiej aż do Talleyranda, księcia Borghese, Józefa Wybickiego i marszałka Małachowskiego, wszystkich paliła ciekawość dowiedzenia się o treści rozmowy cesarza z szambelanową.

Nadomiar pani Walewska była tak pomieszaną, tak zdenerwowaną, że nawet zbyć zapytań nie umiała, a więc tem samem podniosła skałę zaciekawienia, podniecita natręctwo.

Pani Walewskiej łzy już się zaczęły kręcić w oczach, a usta drżeć i blednąć, gdy nareszcie przyszła jej z pomocą pani de Vauban.

Hrabina tak rozwinęła zręczność, a przytomność umysłu, że szambelanowa ani się spostrzegła, jak została wyprowadzona z sali, otuloną szubami i zawiezioną do pałacu pod Blachą, do mieszkania pani de Vauban.

Tu dopiero szambelanową niemoc opanowała. Wybuchnęła serdecznym płaczem.

Hrabina była rozrzewniona.

— Drogie dziecko! Tu jesteśmy same! Płacz! Ulży ci na rozdrażnieniu! Sama wiem ze siebie. Byle się wypłakać! Taka ważna chwila w życiu! Taka ważna chwila!... I cóż, cóż ci powiedział?... Powiedz, drogie dziecko!... Powiedz!...

Szambelanowa, łkając, powtórzyła dosyć dokładnie rozmowę z Napoleonem.

Pani de Vauban słuchała z natężoną uwagą, a w końcu zakonkludowała.

— W tem jest przeznaczenie! Czy nie radziłaś się nigdy kabalarki?!

— Nie, nie pani!

— Hm! Szkoda, byłaby ci bezwątpienia przepowiedziała.

Pani Walewska spojrzała ze zdumieniem na hrabinę.

— Z pewnością, drogie dziecko! Szczególniej Heljodora! Darować sobie nie mogę, że cię do niej nie zawiozłam! Jest nadzwyczajną — wróży niezawodnie! Musisz być u niej, musisz koniecznie! Nie wypieraj się, poznasz w ten sposób przeznaczenie swoje, a wówczas nabierzesz wskazania, od czego się możesz uchylić, a co jest twoim losem.

Szambelanowa potrząsnęła niedowierzająco głową.

— Nie wierzę w gusła!

— Dziecko! Toć nie gusła są, ale zdolność, umiejętność czytania w kartach życia ludzkiego! Nie jestem sama zabobonną, lecz musiałam ulec!... Ciężko mi było, bo los nie poskąpał mi goryczy. Prawda, świadomość, co mnie czeka, na razie wstrząsnęła mną, okrutną zadała ranę, lecz to wkrótce przeszło! Uspokoiłam się, poddałam, i życie znów stało się dla mnie znośnem! Marjo, lecz nie każdemu sądzone są ciernie! Jam może, na przekór wszystkiemu, za długo stąpała po różach, po kwiatach — los za to się mści! Lecz komu młodość usłała się cierpieniem — tego nagradza! Mam dowód na tobie oczywisty! Wczoraj jeszcze wątpiłam, lecz dzisiaj jestem pewna! Jeszcze krok, a staniesz na niedosiegłych wyżynach! Słowa jednego wystarczy, abyś miała u stóp swoich tego, który dziś ludom rozkazuje!

(Ciąg dalszy nastąpi).

Maj
18
Czwartek

Dziś: Wniebow. P. Jutro: Piotra Cel. Pojutrze: Bernardyna.

Migawki

Dlaczego?
(W dniu Wniebowstąpienia Pańskiego).

Było to w dni czterdzieści
od chwili Zmartwychwstania.
Płynęły zewsząd wieści
że w lasce jest Betania . . .
Z Betanii pełni zgody
Szli ucznie Dobrej Woli,
by wszystkie chrzcić narody,
pocieszać lud w niedoli...
— „Oto Jam jest tu z Wami
w te dni... do końca świata..."
— rzekł Pan, z Apostołami
na wieki się pobratał.....
Mężowie galilejscy ku niebu wznieśli oczy:
— Odchodzisz od nas Chryste,
Bóg bierze Cię do Nieba!
Jakże będziemy teraz,
bez Ciebie w życiu kroczyć,
wszak na tej smutnej ziemi
Nauki Twej nam trzeba!...
Zasnuł do koła tłumy obłok promienny biały
A Chrystus wstąpił w Niebo
i tłumy weń patrzały...
A On im błogosławił w świetlistej aureoli:
— Prowadźcie wszystkie ludy
ku lepszej, jasnej doli!...
A kiedy się Bóg - Człowiek
z tym ludzkim rozstał światem,
szli w świat Apostołowie,
głosząc: bądź bliźnim bratem.

* * *

Czci świat Wniebowstąpienie
odtąd co rok, po wiekach....
Lecz człowiek wciąż niezmiennie
jest — wrogiem dla człowieka...

Józef STACH.

Echa Dnia

★ Było to gdzieś w styczniu czy lutym 1919 roku. W Wielkopolsce trwała walka z Niemcami, i jeden z oddziałów polskich stał pod Pawłowicami, w okolicach Leszna.

Podczas jednej ze śmiałych wypraw, która dotarła aż do siedziby sztabu niemieckiego, Polacy wzięli do niewoli młodego porucznika i kilkunastu żołnierzy.

Oficer niemiecki, który długo nie mógł przyjść do siebie, z coraz większym zdziwieniem przyglądał się otaczającym go Polakom. W pewnej chwili odezwał się do dowódcy polskiego:

— Sądziłem, że naprzeciw nas stoi jakaś banda. Obecnie widzę, że jest to prawdziwe wojsko...

* * *

Ten moment z przeszłości, która powoli zanika z pamięci współczesnych, warto przypomnieć w obecnej chwili, gdy stosunki polsko-niemieckie przypominają dawne czasy.

Niemcy w okresie naszej niewoli nauczyli się nas lekceważyć. Gdy więc powstała niepodległa Polska określali ją jako „państwo sezonowe". Pakt polsko-niemiecki uważali za wielką łaskę zrobioną Polakom przez silną Rzeszę. Wśród Niemców panowało poprostu przekonanie, iż w stosownej chwili łatwo będzie sobie można dać radę z Polakami.

Dziś jednak Niemcy nie mogą wyjść ze zdumienia. Widząc zdecydowanie narodu polskiego, drapią się po głowie,co z tym fantem zrobić, gdy lekkomyślnie zadarli z Polską. Najciemniejszy nawet bowiem Niemiec zaczyna sobie zdawać sprawę, iż zamiast przepowiadanego „spaceru do Gdańska" byłaby to wielka wojna, w której sam Berlin, nie znający od 125 lat bezpośrednich skutków wojny, ujrzałby na niebie polskie samoloty bombowe.

I śladem owego oficera sprzed lat 20-tu Niemcy zdziwieni niemile, mówią sobie:

— Co ten „fuehrer" nam narobił! Przecież po drugiej stronie stoi prawdziwe wojsko . . .

Wychodztwo na FON.

W dalszym ciągu wpłacili do administracji „Narodowca" na FON:

Członkinie Bractwa Róż. w Stiring - Wendel (Moselle) — przekazała p. sekretarka **Przybylska** . 460.50
Ofiarodawcy: Szczerbowska I., Szczerbowska II., Urbanowa, Stopa, Wierzchacz Kaczmarek, Kozłowska, Wnękowa, po 10 fr.; Woźnica, Szaefer, Sobieszkoda, Obiegała, Filerowicz, Bizoń, Zmudzińska, Bagrocka, Brzezińska, Podborna, Prządka, Matuszczak, Wyzuj, Kuchcińska, Gołąbek, Krenc, Gabisiowa, Przybylska, Gondarczyk, Pogoda, Lewandowska, Gorąca, Kammer, Lorek, Sapór, Machnik, Apolinarska, Gauza, Gruszka, Ciesielska, Jaruszewska, Della, Ciesielska, Wawrzyniak, Majewska, Witkiewicz, Chuda, Balcerowa, Bielecka, Skiba, Mielcarek, Marciniak, Michalak, Szulc, Kochanek, Nowakowska, Zaremba, Głowacka, Wejna, Winnicka, Ziętkiewicz, Kupka, Abramowicz, Apolinarska, Dudziak, Przybylska po 5 fr.; Josefiakowa, Ptakowa, Sobczakowa, Konieczna po 4 fr.; Przewoźna, Morgała, Długa, Witkiewicz, Urbaniak, Kuleczka, Janyszek, Stachera, Zygmunt, Gunter, Radłowska Walkiewicz, Trumińska, Łopatka, Waldoch, Janiec, Gorzelniak po 3 fr.; Jańczak 2.50 fr.; Marszałek, Grepel, Szczuka Tomczykowa, Stęrzała, Wawrzyniak, Matuszewska, Owczarczak, Lamparska, Bladocha, Filerowicz, Fiszer, Krauzewicz, Filipowicz, po 2 fr.; Kempińska, Melka, Bartkowiak po 1 fr.

Rodacy z Billemont (Meuse) i z okolicy przekazał p. **Bednarek** . 408,—
Ofiarodawcy: K. Wiśniewski, J. Kąkiel, i F. Piewik po 50 fr., D. Latryszof 30 fr., Sz. Hamielec, A. Świderski, W. Jezioro, W. Wierszak, W. Wierszak, A. Druzgała, M. Kraska i J. Pebek po 20 fr., Bednarek 15 fr.; J. Glaszko, B. Janosz, A. Łukomski i J. Lewicki po 10 fr., Piechowicz 8 fr., H. Małoga 5 fr.

Rodacy z kolonii Lorette (Loire) — zebrali i przekazali pp. **Stachowicz, Koczura i Marszałek** 390.40
Ofiarodawcy: Pozostałość z kasy rozwiązanego Tow. Pom. Ośw. 57.40 fr., I. Marszałek i W. Przekowiak po 20 fr., F. Zakieta i J. Banaszak po 15 fr., J. Stachowicz, Zofia Stachowiczowa, W. Stafin, S. Kowalski, A. Koczura, J. Figas, J. Pawlak S. Stachowicz, K. Kowalczyk, J. Hartwik, A. Stefaniak, M. Rogowski, A. Skóra, W. Czarczyński, P. Kacprzyński, M. Kościelny, J. Skóra, I. Maconka, J. Kowalski, P. Dobrowolski, K. S. dniakowski, A. Burnog i J. Kozicki po 10 fr., M. Skóra 7 fr., T. Orłowski, D. Ben, P. Sawa i F. Zych po 5 fr., S. Piecuch 4 fr., J. Gieleta 2 fr.

Rodacy z Villers - Carbonnel (Somme) i okolicy na listę miejsc. Tow. Wzaj. Pomocy, — przekazał p. prezes **Serafin** . . . . 350,—
Ofiarodawcy: W. Serafin 25 fr., K. Musiał J. Wiącek, F. Chudzik i Chudy z Pargny po 20 fr., P. Sidor i F. Grześ po 15 fr., F. Wygas, L. Sobczyk, M. Król, B. Gonera, J. Grześ, A. Chwatacz, J. Maskiewicz, W. Dziad, F. Chwatacz, J. Dziad, A. Cuchostyński, S. Drobina i F. Mysłek po 10 fr., T. Magdziak 8 fr., W. Majka, Miry, S. Panek, P. Pilak, I. Panek, P. Chodera, J. Karwicki, J. Szulc, R. Jordan, W. Rorot Sokolewicz, J. Długoń M. Wysocki, J. Maj, i S. Majcher po 5 fr., A. Kolasa 2 fr.

Oddział Banku „Roy" w Lens 300,—
Członkowie Koła śpiewu „Chopin" i Sekcji Teatralnej z Rouvroy (Pas de Calais) . . . . . . 200,—
Oddział Zw. Pracy Ob. Kobiet z St. Eloy les Mines (P. de D.) 150,—
Rodacy zebrani na imieninach pp. Stanisławów w Monceaux (Oise) — przekazał p. P. **Włodarczak** 115,—
Ofiarodawcy: J. Włodarczak 25 fr., J. Kuterba 20 fr., P. Włodarczak, S. Piechowiak A. Zaryczny i Szopniewski J. po 15 fr.; S. Widełka 10 fr.

Rodacy z Chalons s- Vesle (Marne) — przekazał p. **W. Dąbrowski** 110,—
Ofiarodawcy: M. Stasiecki 25 fr., W. Dąbrowski, S. Kmieć i J. Wawrzyniak po 20 fr., J. Gientka 10 fr., Czesława Czechówna i J. Rogala po 5 fr., Władzio Dąbrowski 2 fr., Janek, Józiu i Frania Kmiecciowie 3 fr.

Dzieci z Kursu Czwartkowego w Loos en Gohelle — przekazał p. kier. **Paszta** . . . . 100,—
Ofiarodawcy: — Stefek i Staś Skrzydlewscy po 10 fr.; Paszta 8 fr.; Cz. Banaszewski, Cz. Kapela i M. Kowalczyk po 5 fr.; H. Klauze, S. Jędrkowiak, W. Piasek, S. Jędrkowiak i F. Banaszewski po 3 fr.; Frania Hałas 2.25 fr.; H. Radzikowska, K. Namysł, J. Piskorz, F. Radzikowski, Stefcia Namysł, Maria Cienciuła, Helcia Cienciuła, S. Olejnik, C. Fortuniakówna, A. Lewandowska, Jania Kubiczek, Lidzia Kubiczek, Irka Olejniczak, Weronka Gość, R. Kopich, E. Wiekły, Cz. Olejniczak i J. Krochmal po 2 fr.; B. Nogły 1.50 fr.; S. Opioła 1.25 fr.; A. Opiołówna 1 fr.

Jan Miara z Poissy (S. et O.) 50.—
Rodziny Strzeszewskich i Kuleszów z Villefranche (Rhone) po 25 fr. 50.—
Adam Kowalski z Marvaux 30.—
Bartłomiej Piekarz z Mouton 25.—
Wł. Baranowski z Douchy (N.) 25.—
Jan Sokół z Sallaumines 20.—
Marcin Dulski z Petite Tremblaire (Indre) . . . . 20.—
Leon Mika z Corbehem (P.de C.) 15.—
Fr. Zygmunt z Altkirch (H.-R.) 10.—
N. Mikołajek z Augnicourt le Sart (Aisne) . . . . . 10.—
Józef Kulik z Marcelcave (S.) 10.—
Jan Welke z Clermont-Ferrand 10.—
Feliks Durski z Bully les Mines 5.—

Poprzednio pokwitowano 213.317.70

Dotychczas razem 216.181.60

* * *

Wszystkim wyżej wymienionym ofiarodawcom serdecznie dziękujemy w imieniu armii polskiej, która z bronią u nogi pełni ciężki obowiązek na zagrożonej granicy.

★

Sprostowania.

W nr. 109 w liście Koła Polek z Herin, które wpłaciło 909 fr. pominięte było nazwisko: **Zofia Garczarek 5 fr.**

W nr. 113 zamiast Bdzioch z Vittel 25 fr. powinno być: **Stanisław Bodzioch z Hareville** (Vosges) 25 fr.

W nr. 110 zamieszczono Kaczmarek z Anzin 50 fr. — powinno być **Adam Kaczmarek** z Anzin (Nord) 50 fr.

Na liście Koła Powstańców Lens zamiast St. Kroczyński 50 fr. — powinno być **St. Mroczyński** 50 fr.

Do wszystkich Czytelników i Przyjaciół.

Na stronie pierwszej dzisiejszego numeru zamieszczamy nadesłany przez **„Les Amis de la Pologne"** artykuł w palącej sprawie Gdańska. Artykuł w sposób jasny i przejrzysty wykazuje, dlaczego Polska musi wszelkimi siłami bronić Gdańska i dlaczego Francja w tej walce musi stać po stronie Polski. Wzywamy naszych Czytelników i Przyjaciół, aby artykuł dzisiejszy dali do przeczytania swoim znajomym i kolegom-Francuzom.

Jest jednak koniecznym, aby jak najszersze warstwy społeczeństwa poznały gruntownie zagadnienie Gdańska. Z tych względów prosimy Czytelników naszych, aby tak jak dawniej, również obecnie zwrócili się listownie do „Les Amis de la Pologne", Paris 5-e, 16, rue de l'Abbe de l'Epée, z podaniem, ile trzeba im odezw z tym artykułem, a otrzymają je **bezpłatnie**. — Odezwy są ilustrowane mapami.

Wakacje płatne w wielkim przemyśle rozłożono na okres od 14. 7. do 15. 9.

Urlopy płatne, istniejące we Francji od r. 1936-go, wprowadziły w latach poprzednich pewne zamieszanie w ruchu turystycznym. Ujawniło się to zwłaszcza w r. ub., gdy np. paryski przemysł metalowy, zatrudniający 400 tys. robotników, zamknął na okres 14 dni wszystkie fabryki, udzielając kolektywnie urlopów swym robotnikom. W miejscowościach turystycznych w okresie tych 2-ch tygodni panowało przepełnienie, trudno było o wolne pokoje i obsługa turystów natrafiała na wielkie trudności. Natomiast dwa tygodnie później było w uzdrowiskach pusto...

Obecnie ogłosiło ministerstwo pracy, iż w poszczególnych gałęziach przemysłu doszło do porozumienia w ten sposób, że nie będzie masowego zamykania fabryk na okres wakacyj, lecz urlopy zostaną rozłożone na okres od 14 lipca do 15 września. Tym samym będzie możliwe wysłać zawsze na wakacje około jedną trzecią pracowników, co uchroni ludzi korzystających z wakacyj przed jednorazowym przepełnieniem miejsc wypoczynkowych.

Jak dalej donoszą, w r. b. nieznaczna tylko będzie ilość fabryk, które będą zamknięte na okres 2-ch tygodni wobec jednoczesnych wakacyj wszystkich robotników.

CO PISAŁ

„Narodowiec" przed 25 laty?

17 maja 1914 r.

Pamiętajmy o dziatwie! — Tak woła „Narodowiec" w artykule wstępnym, wzywając rodziców, aby dali młodzieży wychowanie narodowe. Polski elementarz i polski katechizm powinny się znajdować w każdym domu polskim.— „Pamiętajmy o tym, że praca nasza wtenczas tylko będzie owocna, gdy pamiętać będziemy na każdym kroku o przyszłości, której przedstawicielką jest dziatwa polska".

„Świętojózefacie".— Tak nazywa się instytucja kształcenia młodzieży wychodźczej. Jak wynika ze sprawozdania Tow. Pomocy Naukowej pod wezwaniem św. Józefata, utrzymywało w ub. roku 26 biednych studentów i tytułem stypendiów wypłaciło w ciągu roku 5.500 marek.

Persil
(Patrz na ostatnej stronie)

Polski Dom Zdrowia
Dr. Henryk Łyziński
LENS — 12, rue de la Paix, — Tel.: 4.94.
przyjmuje codziennie od godz. 9-tej do 12-tej od godziny 2-giej do 6-tej wieczorem.
(32 st.)

Jedyne źródło
zakupu ZŁOTYCH
PO NAJLEPSZYM KURSIE DNIA
Zwracajcie się z zaufaniem do:
BANKU Polskiego
BIURA PODRÓŻY **„LUBIN"**
listownie lub osobiście
po wymianę franków na złote.
Na życzenie wysyłamy Złote do Polski
listami wartościowymi
Piszcie lub zgłaszajcie się osobiście:
LUBIN 36, Bld. Haussmann PARIS
LUBIN 50, rue des Ponts-de-Comines LILLE
EUROPA 46, r. de Rivoli PARIS

Wychodztwo polskie na Północy przyjmuje Ambasadora Rzplitej Polskiej.

Komunikat Związku Polaków we Francji.

Zarząd Główny Związku Polaków we Francji podaje do wiadomości Związków i Komitetów, że w **sobotę dnia 27 maja** przyjeżdża do Wychodźtwa Polskiego w Północnej Francji Pan Ambasador Rzeczypospolitej z Paryża i pozostanie na Północy **do wtorku 30 maja**.

Powitanie Pana Ambasadora przez przedstawicieli Wychodźtwa nastąpi na granicy departamentu Pas de Calais. Nstępnie Pan Ambasador uda się pod pomnik polski w La Targette, gdzie nastąpi złożenie wieńca o godz. 17-ej. Przed pomnikiem polskim będzie oczekiwała delegacja Federacji Obrońców Ojczyzny z orkiestrą Związku Muzycznego w otoczeniu młodzieży. Następnie Pan Ambasador złoży wieniec na cmentarzu w Notre Dame de Lorette w obecności delegacji kombatantów francuskich i polskich, oraz przy udziale polskich delegacyj z orkiestrą Polskiego Związku Muzycznego.

Dnia 27 maja o godzinie 18-tej Pan Ambasador R. P. złoży wizytę **Prezesowi Związku Polaków w prywatnym mieszkaniu w Noeux les Mines.** Następnie odbędzie się przyjęcie Pana Ambasadora przez kolonię w Noeux les Mines.

Dnia **28 maja** po wysłuchaniu Mszy św. w Lille Pan Ambasador wyjedzie do **Bruay en Artois**, gdzie o godz. 9-ej 30 po przyjęciu przez kolonię polską odbędzie się akademia. O godz. 10.45 tego samego dnia będzie przyjmować p. Ambasadora R. P. kolonia polska w **Barlin**. O godz. 12-ej kolonia polska w **Hersin - Coupigny** powita p. Ambasadora na przyjeździe w Lens. Powitanie będzie trwało około 10-ciu minut.

O godz. 12-ej 30 Związek Polaków wyda na cześć p. Ambasadora R. P. **bankiet w Ratuszu miasta Lens.** W bankiecie wezmą udział działacze społeczni, którzy **winni zapisać się u prezesów związkowych lub komitetowych, przed dniem 21-go maja.** Ilość uczestników w bankiecie jest obliczona na 350 osób.

Z Lens p. Ambasador wyjedzie o godz. 16 **do Ostricourt**, gdzie odbędzie się akademia i powitanie przez kolonię. Od godz. 18-tej p. Ambasador przybędzie do **Waziers**, gdzie weźmie udział w 15-to letnim jubileuszu Zw. Towarzystw Teatralnych. Wieczorem odbędzie się dekoracja odznaczonych działaczy społecznych w gmachu Konsulatu Generalnego R. P. w Lille.

Dnia 29 maja o godz. 9 rano p. Ambasador weźmie udział w poranku, zorganizowanym przez Związek Nauczycielstwa dla dzieci szkolnych w sali Alhambra w Lens.

O godz. **10-ej** p. Ambasador zostanie powitany przez Związek Polaków i przez Komitet Zlotu Młodzieży na stadionie Bollart w Lens. Na stadionie odbędzie się Msza Polowa oraz pokazy organizacyj młodzieżowych.

O godz. 14-ej odbędzie się przed p. Ambasadorem Rzeczypospolitej na placu przed merostwem w Lens, defilada organizacyj młodzieżowych i kombatanckich przy udziale 2-ch orkiestr Polskiego Związku Muzycznego.

Pomiędzy **godz. 17-tą 30 i 18-tą** p. Ambasador będzie przejeżdżał przez następujące kolonie: **Dechy, Guesnain, Ecaillon, Masny, Auberchicourt i Abscon.** Komitety Towarzyst. Miejscowych w wymienionych wyżej koloniach powitają p. Ambasadora podczas przejazdu w otoczeniu organizacyj ze sztandarami i młodzieży.

O godz. **18.15** p. Ambasador Rzeczypospolitej weźmie udział w akademii, zorganizowanej na Jego cześć w Escaudain.

W czasie podróży Panu Ambasadorowi towarzyszyć będzie Pan Konsul Generalny R. P. Aleksander Kawałkowski, jako gospodarz terenu oraz pułkownik dyplomowany Wojciech Fyda — attache wojskowy przy Ambasadzie R. P. w Paryżu w otoczeniu korpusu urzędniczego, dziennikarzy i przedstawicieli Związku Polaków.

Dnia 30 maja w godzinach rannych Pan Ambasador opuści emigrację w Północnej Francji, wyjeżdżając przez Denain i Cambrai do Paryża. Po drodze Pan Ambasador zwiedzi zakład p. Franciszka Sobeckiego w Denain,gdzie Związek Kupców będzie podejmował Go szklanką wina.

Zkiązek Polaków we Francji apeluje do zorganizowanego wychodźtwa w Północnej Francji, aby wystąpiło z całą godnością, umożliwiając Panu Ambasadorowi zapoznanie się w sposób jak najbardziej dokładny z polskim życiem organizacyjnym we Francji.

ZARZĄD GŁÓWNY
ZW. POLAKÓW WE FRANCJI

* * *

P. S. — Ponieważ Pan Ambasador będzie gościem licznych kolonii zdarzyć się mogą małe opóźnienia w przybyciu do niektórych miejscowości.

Odroczenie procesu o zabójstwo

Bethune, 17. 5. W ciągu dnia wczorajszego z polecenia władz śledczych odroczono proces o zabójstwo, który miał odbyć się w środę. Na ławie oskarżonych miał zasiąść niejaki Franciczek Stiller z Lens, któremu zarzuca się zabicie niejakiego Carona podczas kłótni na tematy polityczne. Powodem odroczenia procesu był fakt, że do sądu wpłynął list od pewnej niewiasty, która oskarża o zabójstwo swego męża. Stiller w czasie śledztwa nie przyznawał się do czynu, lecz przemawiały przeciw niemu pewne poszlaki.

Notowania walut zagranicznych w Paryżu.

Paryż, 17. 5. Notowania walut zagranicznych na giełdzie paryskiej przy zamknięciu giełdy przedstawiały się w dniu wczorajszym jak następuje:

Funt szterling	174.74
Dolar	37.74
Belga	6.42

Zoty polski: Banki sprzedawały banknoty złotowe po cenach następujących: Banknoty 500 i 100 złotowe po 495 franków za 100 złotych, banknoty 50-złotowe po 5.00 franków za 1 złotego, banknoty 20-złotowe po 5.07 franków za 1 złotego.

Przy przekazach pocztowych i rozrachunkach międzypańswowych płacono za 100 złotych 715 franków.

Od Wydawnictwa.

Z powodu święta Wniebowstąpienia, przypadającego na czwartek, 18. bm., następne wydanie „Narodowca" ukaże się w piątek o zwykłym czasie.

Wydawnictwa „Narodowca".

„Les Amis de la Pologne" do ministra Becka.

Stow. „Les Amis de la Pologne" wystosowało do ministra Becka depeszę, następującej treści:

„Minister Beck — Warszawa. — Stow. „Les Amis de la Pologne" winszuje gorąco przemówienia mądrego i stanowczego, które ujawniło wysokie cnoty wielkiego narodu polskiego. dumę i honor".

Róża Bailly.

ZŁOTE POLSKIE
kupujcie tylko w BANKU
a otrzymacie je po najtańszej cenie. Po zakup złotych po najkorzystniejszym kursie zwracajcie się, lub piszcie po polsku tylko do
Banque M. ROY
81, Rue de Lille — LENS (P. de C.)
:—: Na życzenie wysyła się złote :—:
:—: w listach wartościowych do Polski. :—:

Założenie Polskiej Ligi Morskiej i Kolonialnej we Francji.

(K) Zapowiedziany pierwszy Konstytucyjny Zjazd Polskiej Ligi Morskiej i Kolonialnej we Francji odbył się ub. niedzieli 14 maja w Bibliotece Polskiej w Paryżu z inicjatywy Koła L. M. K. w Paryżu.

Zjazd był poprzedzony uroczystym nabożeństwem w kościele polskim, poczem zebrano się w sali Biblioteki Polskiej.

Na rozpoczęcie Zjazdu Chór „Polonia" Paryż - Argenteuil odśpiewał pod batutą p. Stachowskiego hymn narodowy. Następnie otwarcia dokonał p. mec. Siwiłło delegat na Francję Zarządu Głównego L. M. K. w Polsce, który powitał p. radcę Mrożkiewicza reperezentującego p. amb. Łukasiewicza, p. płk. Łowczowskiego reprezentującego attache wojskowego, p. konsula Wysockiego, dyr. Biblioteki Polskiej min. Pułaskiego, ks. Czaplę reprezentującego Misję Katolicką, dyr. Banku P. K. O. p. Konarskiego, przedstawiciel prasy, oraz delegatów poszczególnych oddziałów L. M. K. przybyłych: z Paryża, Lyonu, Montluçon, Nancy, Troyes, St. Etienne, Blanc-Mesnil i Creil.

Na przewodniczącego Zjazdu zaproszono p. min. Pułaskiego, który, po objęciu przewodn., wygłosił dłuższe przemówienie na temat „Polska a Bałtyk". Skolei uchwalono wysłać depesze hołdownicze do Prezydenta R. P., Marszałka Rydza - Śmigłego, min. Becka, ambasadora Łukasiewicza, do zarządu głównego L. M. K. w Polsce, generała Kwaśniewskiego, prezesa Światowego Związku Polaków p. marsz. Raczkiewicza.

Następnie wygłosili przemówienia powitalne pp. radca Mrozkiewicz, ks. Czapla, dyr. Konarski i prezes Regamey w im. Okr. III. Zw. Polaków. Mówcy wskazali na piękną inicjatywę wysuniętą przez Oddz. Ligi Morskiej i Kolonialnej w Paryżu, oraz złożyli zjazdowi życzenia pomyślnych wyników obrad. Po przemówieniach wymienionych przedstawicieli odczytano nadesłane listy i depesze z okazji Zjazdu Konstytucyjnego od Zarządu Głównego L. M. K. w Polsce; p. dyr Drymmera, p. Zarychty, p. konsula generalnego Kawałkowskiego z Lille, p. konsula Mierzyńskiego z Lyonu, Światowego Związku Polaków z Zagranicy i Wydawnictwa „Narodowca".

Po referacie mec. Zawiłły o idei morskiej wśród Polonii zagranicznej po ogólnej dyskusji postanowiono powołać do życia naczelną organizację pod nazwą **„Polska Liga Morska i Kolonialna" we Francji.**

Wobec powyższego przystąpiono do wyboru władz P. L. M. K.

Skład zarządu jest następujący:

Prezes: min. **Pułaski**; I. wiceprezes: mec. **Siwiłło**; II. wiceprezes: dyr. **Jaroszyk**; skarbnik: dyr. **Konarski**; sekretarz: p. **Jadwiga Ostrowska.** Członkowie zarządu: p. mec. **Jagoszewski** i p. dr. Schneider.

Zastępcy członków zarządu: ks. Sobieski z Troyes i p. Zeltowski. Komisja Rewizyjna: p. dyr. Chojnacki — przewodniczący, p. Dąbrowski Wł., p. Skalski, zastępcy pp. Bulski i dyr. Boratyński. Podczas Zjazdu i w czasie kolacji zebrano 1.150 fr. na Fundusz Obrony Morskiej.

Nowo powstałej organizacji życzymy rozwoju i dobrych wyników pracy.

DANTZIG: Question Européenne.

(Suite de la 1-re page)

(Suite de la 1-re page)

C'est alors qu'on pourrait parler de „corridor", les terres polonaises, peuplées de Polonais, étant coupées en deux par un territoire occupé par les Allemands.

La Pologne ainsi séparée de son port de Gdynia et de la mer, encerclée, sans possibilité de communiquer avec ses alliés, la France et l'Angleterre, réduite à son seul courage, risquerait de disparaître.

Et c'est bien ce que voudrait l'Allemagne: la disparition de la Pologne.

„Quiconque possédera l'embouchure de la Vistule et la ville de Dantzig — sera plus maitre de la Pologne, que celui qui la gouverne". a dit le roi de Prusse, Frédéric II.

Le premier pas: Dantzig.
Le second: la Pomeranie polonaise,
Le troisième: l'agression.

Libérée à l'est, l'Allemagne se retournerait alors vers la France qui aurait perdu son meilleur appui. Tel est le plan allemand proclamé **par les Allemands eux-mêmes.**
Nous savons à présent ce que „protectorats" et „autostrades" signifient pour l'Allemagne: l'encerclement des états voisins.

Rappelons-nous l'annexion des Sudètes, amenant l'Allemagne à l'occupation de la Tchécoslovaquie toute entière.

Rappelons-nous la prise de Memel, et la menace qui pèse maintenant sur la Lithuanie.

Pourquoi la Pologne accorderait-elle à l'Allemagne **une autostrade de couvrant 1.000 km²** qui ne servirait qu'à priver la nation polonaise de l'accès à la mer?

Les Allemands ont communiqué depuis 20 ans avec Dantzig par mer, par air, par chemin de fer, sans avoir sujet de se plaindre. Pourquoi, tout d'un coup, réclament-ils une autostrade?

C'est que **leur plan de conquêtes**, après l'Autriche, la Tchécoslovaquie et Memel — avant la France! — en est à la Pologne.

Dantzig n'est qu'un prétexte!

Dantzig, à l'embouchure de la Vistule ,ne peut pas être allemande.
Qu'elle reste la Ville Libre qu'elle a toujours été!

Si le Reich veut la paix, qu'il le prouve! Qu'il renonce à ses prétentions sur un port insignifiant pour lui. Qu'il admette que la Pologne a le droit de s'entendre avec les autres Etats européens et qu'il n'exige pas de monopole en maitière d'alliances défensives.

Qu'il ne cherche pas à isoler la Pologne — ni à l'encercler!

„Le gouvernemant allemand, — a fermement répondu M. Beck, — nous réclame toujours des concessions unilatérales. Un Etat qui se respecte ne fait pas de concessions unilatérales".

„Nous n'avons aucun motif de restreindre notre souveraineté sur notre propre territoire".

Un journaliste français a dit: „Mourir pour Dantzig? Non". Nous serions entièrement de son avis, si Dantzig n'était qu'une ville quelconque. Mais à cause de sa position, elle mettrait toute la Pologne à la merci des Allemands en tombant entre leurs mains avec la Poméranie polonaise, dite le „couloir". Attendrons-nous, pour défendre notre liberté et notre vie, d'avoir perdu nos meilleurs alliés et de voir notre propre territoire envahi? Attendrons-nous de nous battre, comme en 1914, „pour Paris"!

Et aux esprits de vues courtes, qui demandent: „Peut-on faire la guerre pour Dantzig?" — M. Daladier a répondu:

„La seule question qui se pose en Europe, c'est la coopération ou la domination. Le temps n'est plus où il s'agissait de savoir si on voulait se battre pour telle ou telle question, si tel coin de l'Europe en valait la peine, ou non. C'est d'un problème d'ensemble qu'il s'agit, et d'une question de principe'.

C'est aussi pour la France, alliée de la Pologne, une question **d'honneur.**

C'est enfin, pour le monde, une question de paix ou de guerre, de vie ou de mort, car seule, la fermeté des Polonias, des Français et des Anglais et leur solide alliance, **peuvent arrêter l'Europe sur une pente dangereuse.**

La Pologne a dit aux Allemands:
„C'est assez!"
Répétons-le avec elle! Pour notre propre sécurité!

Wiadomosci miejscowe z różnych stron

W obronie praw górnika.

W Paryżu odbyło się ostatnio posiedzenie zarządu głównego syndykatu górniczego, na którym omawiano szereg ważnych spraw związanych z najistotniejszymi interesami górników poszczególnych zagłębi.

W pierwszym rzędzie poruszono sprawę podniesienia górniczych rent starości. Zarząd wyraził nadzieję, że przed 1 czerwca należy oczekiwać ostatecznego załatwienia sprawy.

Syndykat górników Pas-de-Calais przedstawił niezmiernie ważną sprawę, dotyczącą warunków pracy. Okazuje się bowiem, że w wspomnianym zagłębiu niektórzy **właściciele kopalń przywrócili częściowo chronometraż, oraz stosują w sposób niedopuszczalny dekret o czasie pracy.** W tej sprawie zarząd główny syndykatu postanowił przedstawić władzom postulaty górnicze i zażądać, by właściciele kopalń ściśle przestrzegali ustawodawstwo robotnicze, jak również orzeczenia rozjemców. Zarząd główny wyraził jednocześnie ubolewanie, że pomimo apelu premiera Daladiera, kompanie górnicze nadal nie chcą przyjąć niektórych górników, zwolnionych z pracy z okazji strejków listopadowych.

Zarząd główny syndykatu po rozpatrzeniu **sprawy robotników cudzoziemskich,** stwierdził, że robotnicy ci są pod ustawiczną groźbą wydalenia, mimo że niezawsze, — jak twierdzi komunikat zarządu — są do tego przyczyny. Zarząd główny protestuje przeciw temu stanowi rzeczy, który, jak oświadcza komunikat, godzi w prawa o zrzeszaniu się w związkach zawodowych.

Na zakończenie zarząd główny powziął **zarządzenia dotyczące położenia sekcyj polskich w łonie organizacji zawodowych górniczych.**

Zarząd główny syndykatu wystąpi przeciw projektowi wyłączenia z łona syndykatu górników spraw górników w kopalniach rudy, łupku, kamieniołomach i innych przedsiębiorstwach górniczych.

Jutro, 18 kwietnia, wszyscy idziemy do BULLY-LES-MINES, na
ELIMINACYJNY WYŚCIG KOLARSKI.
Start o godzinie 2-ej po południu
Kawiarnia Pawlaka — 5, Rue Ed. Debeaumont (obok szkoły).

Nabożeństwa polskie dla Polaków z komp. Bethune.

W czwartek, dnia 18 maja w uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego odbędzie się nabożeństwo w:

Grenay (szyb 5) o godz. 8.30, na pomyślność Ojczyzny z okazji obchodu konstytucyjnego.

Bully les Mines (Alouettes) o godz. 8.45 na intencję Tow. św. Józefa, z okazji 15-lecia.

Mazingarbe (szyb 2) o godz. 11.45.
Auchy (szyb 8) o godz. 12.

Niedziela, dnia 21 maja.
Vermelles (szyb 4) o godz. 9.
Annequin (szyb 9) o godz. 9.50.
Auchy (szyb 8) o godz. 11.30.

W Sains (szyb 10) i w Mazingarbe (szyb 7) nabożeństw polskich nie będzie z powodu przystępowania dzieci francuskich do 1-ej Komunii św.

Ks. E. Kędzierski.

Z Banku P. K. O.

Dowiadujemy się, że z okazji święta Wniebowstąpienia Pańskiego, dnia 18 maja, biura agencji Banku P. K. O. oraz wszystkie jej biura pomocnicze, będą nieczynne.

Uwaga Prezesi Towarzystw!

W najbliższym czasie Bank P. K. O. przystępuje do wydrukowania
Skorowidza organizacji polskich we Francji,
który będzie pierwszym pełnym zbiorem wiadomości o wszystkich towarzystwach polskich na Emigracji.

Skorowidz obejmować będzie dla każdego towarzystwa nazwę, siedzibę, nazwisko i adres prezesa, nazwiska wszystkich członków Zarządu, ewentualnie w kilku wierszach najważniejsze dane o towarzystwie.

Skorowidz będzie miał olbrzymie znaczenie praktyczne i ułatwi wzajemne kontakty między organizacjami, wykaże siłę i zdolność organizacyjną Wychodztwa.

We własnym przeto interesie każda organizacja zechce nadesłać pod adresem Bank Polska Kasa Opieki S. A., 23, rue Taitbout, Paris, wyżej wyszczególnione wiadomości.

Po wydrukowaniu, skorowidz zostanie bezpłatnie przez Bank P.K.O. przesłany wszystkim towarzystwom, które nadesłały dane o sobie.

Odpowiedź należy nadsyłać jak najprędzej. (13 st.)

„Les Bureaux Artesiens"
24, Place Jean-Jaurès — LENS (P. de C.) Tel. 680
SPRZEDAJE ZAWSZE ZŁOTE po najniższym kursie. Zwracajcie się z całym zaufaniem lub piszcie po polsku, podając żądaną sumę.
Na życzenie wysyłka ZŁOTYCH do Polski. Jako wyłączny przedstawiciel w LENS Polskiego Biura Podróży LUBIN sprzedaje bilety do Polski po najtańszej cenie.

LENS i okolica

LENS.

— (Ze sądu przysięgłych). — Przed sądem przysięgłych departamentu Pas de Calais stanął onegdaj grabarz z Lens niejaki Van Loocke. Akt oskarżenia zarzucał grabarzowi postrzelenie górnika nazwiskiem Lenglen. Grabarz był rozzłoszczony na górnika dlatego, że Lenglen nie zamówił nagrobka za jego pośrednictwem. Grabarza skazano na rok więzienia.

LENS.

— Towarzystwo Polek im. Heleny Paderewskiej — bierze udział w 15-tej rocznicy Bractwa Różańcowego na szybie 12, dnia 18 maja. Zbiórka po nieszporach przed kaplicą św. Elżbiety.

Komunikat Zw. Strzel. Obwodu Lens.

Komenda Obwodu III. Lens Z. S. urządza kurs jednodniowy dla komendantów oddziałowych i junaków tegoż obwodu w **Vendin le Vieil** w świetlicy miejscowego Oddziału.

Na powyższy kurs Komenda Obwodu wzywa wszystkich komendantów Obwodu na dzień 18-go maja o godzinie 9-tej rano.

Kurs ten trwać będzie do godziny 18-tej. Będzie przeprowadzony podług programu i wytycznych Związku.

LENS, szyb 4-ty.

— Klub sportowy „Urania" zamiast w czwartek, urządza w niedzielę, dnia 21-go maja miesięczne zebranie w sali p. Marchewki. Początek o godzinie 9,30 rano.

Zarazem podajemy do wiadomości, że w czwartek, dnia 18-go maja, zostanie rozegrany mecz o mistrzostwo pomiędzy „Rapidem" Lens a „Uranią" Lens, na boisku „Glissoire" obok szybu 5-tego. W niedzielę, dnia 21-go maja br., pierwszy i drugi oddział „Uranii" wyjeżdżają do „Legii" Fouquieres, celem rozegrania meczu o mistrzostwo. Zbiórka graczy o godzinie 11,30 w lokalu.

W niedzielę, dnia 21-go maja Klub urządza w sali p. Marchewki wielką zabawę. Orkiestra doborowa. Otwarcie kasy o godzinie 20-tej.

LIEVIN.

— (Zgon Polaka). — Ostatnio niejaki Antoni Sobczak, wróciwszy do domu wieczorem runął nagle na ziemię i gdy przywołano lekarza, ten stwierdził już tylko zgon. Lekarz odmówił wydania zezwolenia na pogrzeb, skutkiem czego władze wszczęły dochodzenia w celu dokładnego stwierdzenia przyczyny śmierci Sobczaka. Dochodzenia te wykazały, że Sobczak zmarł na skutek zapalenia mózgu. Na głowie zmarłego widoczny był siniec, który jednak jak stwierdzają lekarze został spowodowany dopiero po śmierci. Siniec powstał prawdopodobnie po upadku Sobczaka. Wobec powyższych stwierdzeń, dochodzenia zakończono.

LIEVIN.
ROYAL-CINEMA
„SOMMES-NOUS DEFENDUS"

LIEVIN.
Casino de Calonne
Święto Wniebowstąpienia —
środa wieczór, czwartek popołudniu i wiecz.
Harry Baur w
„SARATI LE TERRIBLE"
„FANNY ET SON BOXEUR"

Polak utopił się w kanale w Harnes.

Z kanału Lens wyłowiono ostatnio zwoki 40-letniego Polaka Jakóba Filipczaka, robotnika zatrudnionego w centrali elektrycznej. Filipczak zaginął w tajemniczy sposób przed kilku dniami, rower jego znaleziono nad kanałem. W związku z tym władze wytoczyły dochodzenia w celu dokładnego stwierdzenia przyczyny śmierci Filipczaka. Wydaje się jednak, że Filipczak wpadł do kanału przypadkowo.

Ważne zmiany w rozkładzie jazdy od dnia 15 maja.

Od dnia 15 maja obowiązuje we Francji nowy rozkad jazdy, który wprowadza bardzo ważne zmiany w rozkładzie pociągów. Z tej przyczyny zalecamy wszystkim rodakom, pragnącym wyjechać koleją, by przed wyjazdem poinformowali się na dworcach o czasie odjazdu i przyjazdu pociągów, które ich interesują.

Poniżej zamieszczamy zmiany wprowadzone do rozkładu jazdy na głównych liniach kolejowych w północnej Francji.

Linia Paryż — Arras — Douai — Lille.

Następujące pociągi zostały zniesione z dniem 15 maja:

Pociąg Nr. 321 między Paryżem a Arras, który odchodził z Paryża o godz. 19.29 a przyjeżdżał do Arras o godz. 22.24.

Pociąg Nr. 328 między Tourcoing (odchodził o 13.14) a Paryżem (przyjeżdżał o 17.39).

Pociąg 321 na linii między Arras i Lille będzie utrzymany (Odjazd z Arras o 22.24 przyjazd do Lille o 23.27. Pociąg ten będzie zatrzymywał się w **Leforest.**

Pociąg numer 323 przybywający z Arras będzie jechał z Douai do Lille (odjazd z Douai o 7.20, przyjazd do Lille 7.52. Pociąg ten będzie zatrzymywał się także w Libercourt i zastąpi pociąg nr. 2904, który będzie zniesiony.

Pociąg nr. 330 ,odchodzący z Lille o godz. 9.22 będzie zatrzymywał się w Leforest i w Pont de la Deule.

Wszystkie inne, niewymienione powyżej pociągi będą utrzymane tak jak dotychczas.

Linia Arras — Lens — Bethune.

Na linii tej zniesiono pociągi następujące: Pociąg nr. 2012, odchodzący z Lens do Arras o godz. 11.55 i pociąg nr. 2065 odchodzący z Arras do Lens o godz. 15.19.

Pociąg odchodzący z Dunkierki do Paryża został przyśpieszony i odchodzi o godz. 7.51. Przyjazd do Paryża 12.35.

Linia Lille — Lens.

Na linii Lille — Lens postanowiono przystanek miszelinek w Dourges, jeśli znajdą się podróżni, którzy zgłoszą się w odpowiedniej porze. Odjazd pociągu z Lens do Lille nr. 41 został nieco opóźniony. Odjazd ten odbywa się o godz.

CALONNE - LIEVIN.

— Klub sportowy „Warta" urządza wielki „bal aperitif" w czwartek dnia 18-go maja w sali p. Allart. Początek o godzinie 10,30.

Lille i okolica

LILLE.

— (Aresztowanie włamywacza). — Policja aresztowała w Marcq-en-Bareul niejakiego Piotra Wellens, lat 18, robotnika malarskiego, zam. przy ul. de la Prevoyance, 9. Wellens włamał się do mieszkania rzeźnika Rosseela przy placu Lion d'Or, gdzie skradł sumę 100.000 fr. W. osadzono w więzieniu w Loos.

LILLE.
CHOROBY WENERYCZNE
I WSZELKIE CHOROBY KOBIECE.
Choroby Skórne — Upławy — Niemoc — Skurczenie — Prostatyt — Tryper — Syfilis.
Wyleczamy choroby WENERYCZNE najbardziej przestarzałe, specjalnymi naszymi metodami, które umiejętnie stosowane tylko w naszych instytucjach „U. S. D." dają trwałe, szybkie i widoczne wyniki. — Porady uczciwe i fachowe przez lekarzy specjalistów są darmowe.
LILLE 124, rue de Tournai. Poniedziałek, czwartek od 9-ej do 19-tej. **DOUAI** 34-bis, rue du Canteleux. Wtorek, piątek od 11 do 18-ej.
Valenciennes 11, rue du Rempart. Środa od 9 do 18-ej. Niedziela od 9 do 12-ej. **LENS** 9, rue Michelet. Sobota od 9 do 18-ej.

BRUAY i okolica

10-lecie Bractwa Kurkowego „Dobra Dwunastka" w Auchel (P. de C.)

Jedno z najstarszych w północnej Francji bractw kurkowych Bractwo „Dobra Dwunastka" w Auchel — obchodziło w ub. niedzielę, 14 maja 1939 r. swą 10-tą rocznicę założenia.

W uroczystości tej, która odbyła się w Marles les Mines wzięły bardzo liczny udział Polonia z Auchel i Marles oraz sąsiednie i okoliczne Bractwa a także inne towarzystwa polskie z obu kolonij.

O godzinie 10 rano Mszę św. za zmarłych członków: śp. prezesa Jana Rypińskiego i członka honorowego, Bourrier i Caulfield, przemysłowca francuskiego — odprawił ks. kan. Zalewski w asyście 18 sztandarów bratnich organizacyj oraz towarzystw zamiejscowych i miejscowych.

Po Mszy św. udano się pochodem, przy udziale 6 sztandarów Bractw Kurkowych, na cmentarz miejscowy do Marles, gdzie złożono, tablicę pamiątkową, ufundowaną przez Bractwo na grób zmarłego tragiczną śmiercią, w wypadku w czasie pracy, prezesa Bractwa w Auchel śp. Jana Rypińskiego.

Po powrocie na salę zarządzono przerwę obiadową.

W międzyczasie, w południe, odbywało się strzelanie w 5-cio boju. W strzelaniu brały udział następujące bractwa kurkowe: z Calonne-Ricouart, Rouvroy - Noumea, Dourges, Sallaumines, Divion, Auchy les Mines, Marles les Mines, Libercourt, Montigny en Gohelle, Noeux les Mines, Bruay i Chapelle - Oignies.

Wyniki szczegółowe z tego pięcioboju podane będą w osobnym komunikacie zarządu.

O godz. 5.30 popoł. w przepełnionej publicznością i towarzystwami sali p. Lisa otwarcia uroczystości dokonał prezes Bractwa w Auchel p. **Kukowiecki Kazimierz.**

Na wstępie orkiestra odegrała hymny polski, francuski, i strzelecki, po czym jedną minutą milczenia uczczono pamięć zmarłych członków Bractwa.

Prezes Kukowiecki powitał następnie kolejno zebranych w sali, najpierw ze Związku Bractw Kurkowych wicepr. p. **Marszałka** i sekretarza p. **Nowaka oraz** kpt. związk. p. **Krawczyka** a potem sekretarza K. T. M. p. **Gruszkę,** prezesa honor. K. T. M. w Marles p. **Budzyńskiego Stanisława,** pierwszego założyciela Bractwa w Auchel p. **Jana Cieślikaa** i z „Narodowca" — red. **Stacherskiego** oraz prezesów Bractw Kurkowych, przybyłych na uroczystość a także licznie zgromadzone, bo w liczbie 14-tu, towarzystwa miejscowe z Marles i Auchel.

Po krótkim przemówieniu prezes odczytał kronikę z 10-cioletniej działalności Bractwa. Wynika z niej, że Bractwo „Dobra Dwunastka" w Auchel założono **12 maja 1929 r.** Przy założeniu Bractwo liczyło 12 członków, stąd wywodzi się jego nazwa „Dobra Dwunastka". Pierwszym prezesem był p. **Mazurek.**

W ciągu 10 lat Bractwo przechodziło różne zmienne koleje losu. Najlepszy rozwój ujawniło w 1930 r., wykazując wówczas 112 członków, najsłabszy okres przypadł na 1937 r., gdy Bractwo liczyło tylko 12 członków. Obecnie liczy Bractwo przeszło 30 członków.

Dochód Bractwa w ciągu 10 lat wyniósł 39,273,40 fr., rozchód 39,058,20 fr. Wystrzelano nabel w ciągu 10 lat 62,827 szt. zużyto tarcz 11,168. Zebrań odbyło się zwykłych 240 i 10 nadzwyczajnych.

Po odczytaniu kroniki z 10-lecia działalności kurkowców w Auchel wygłosili kolejno przemówienia następujący mówcy: sekr. Związk. p. Nowak Witold, który streścił dzieje Bractw w Polsce i Francji i omówił działalność Bractwa Auchel, apelując do patriotyzmu kurkowców i wskazując ich cel i zadania.

Dłuższe przemówienie wygłosił red. Stacherski, który złożył Bractwu życzenia im. „Narodowca", wręczając dar od Wydawnictwa, za który prezes Kukowiecki serdecznie podziękował.

Dalsze życzenia złożyli pp. sekr. K.T.M., Graszka i prezes honor. K.T.M. Marles, St. Budzyński.

Na zakończenie przemówień podziękował mówcom prezes Bractwa i wzniósł trzykrotny okrzyk na cześć Prezydenta Rzplitej i Wodza Naczelnego.

Wręczono teraz 6-ciu zasłużonym członkom Bractwa krzyże strzeleckie. Krzyże te otrzymali: pp. **Jutzi Alfred,** członek honorowy, **Kukowiecki K.** — prezes, **Górak Jan, Kowalewski Józef, Kuca Józef i Nowak Piotr** — członkowie Bractwa.

Członek **Andrys Walenty,** jako założyciel Bractwa otrzymał pamiątkowy podarek i mianowany został członkiem honorowym. Po przystąpieniu do dalszego programu, wystąpiła orkiestra dziecięca, istniejąca przy Tow. Kult.-Oświat. im. Marsz. Piłsudskiego w Auchel. Orkiestra popisała się kilkunastoma utworami muzycznymi. Publiczność gorąco oklaskiwała młodych wykonawców.

Na zakończenie uroczystości kurkowców odbyła się wspólna zabawa taneczna. Dodać należy, że Bractwo z Auchel wydało 8 nagród: nagrody honorowe zdobyły: Koło Rez. i b. Wojsk. z Marles i Bractwo Kurkowe z Libercourt, które również zdobyło nagrodę za najdalszą odległość. Resztę nagród wydano w pięcioboju i jednemu z Bractw za najlepszego strzelca.

Szczegóły w tym względzie poda w komunikacie z wynikami pięcioboju zarząd Bractwa niebawem.

BRUAY en ARTOIS.

— Komitet Tow. Miejscowych zawiadamia Szan. Rodaków z kolonii Bruay, że w dniu 18 maja odbędzie się obchód Konstytucji 3 Maja, połączony z 18-leciem istnienia Komitetu Tow. Miejscowych na terenie Bruay.

Uprasza się za tym wszystkich Rodaków i Rodaczki z Bruay i okolicy o wzięcie jak najliczniejszego udziału w tej uroczystości, aby zadokumentować nasze głębokie przywiązanie do naszej Ojczyzny, oraz do wszystkiego co polskiemu sercu jest drogie.

O godz. 11,30 rano nabożeństwo w kaplicy św. Barbary, za pomyślność Ojczyzny, podczas mszy św. wystąpi chór „Wanda". Po mszy św. pochód, celem złożenie wieńca pod pomnikiem poległych. O godz. 15,30 dalszy ciąg uroczystości w sali „Baru Polskiego". Program popołudniowy zostanie ogłoszony na sali.

Uprasza się zatem wszystkich Rodaków stwa należące do K. T. M. o wysłanie pocztów sztandarowych, jak również zarządy i wszystkich członków towarzystw o gremialny udział w uroczystości, by naprawdę wypadła imponująco.

HOUDAIN.

— Koło amatorskie „Gwiazda Jedności", odbędzie zebranie miesięczne w czwartek, dnia 18-go maja o godzinie 2-giej po południu w sali p. Pawłowskiego. O liczne przybycie prosi **Zarząd.**

MARLES LES MINES.

F. R. P. — odbędzie dnia 21 maja w niedzielę rano o godz. 10 w sali p. Lisa w Marles swe miesięczne zebranie. Prosimy o przybycie wszystkich członków i każdego obywatela, który by miał zamiar wstąpić do naszej Sekcji.

DOUAI i okolica

DOUAI DENTAIRE
Mme Werts-Deloche
Chirurg - Dentysta
18-bis, Place d'Armes — DOUAI
Przyjęcia codziennie od godz. 8.30 do 12 i od 14—19 Zamknięte w sobotę po poł.
Konsultacje bezpłatne. —
Cena wyrwania zęba 10 fr.
— Assurances Sociales. —

SPORT.

O mistrzostwo Koszykówki w Sokole.

W czwartek 18-go maja odbędzie się ostatnia gra o mistrzostwo Związku dep. Nord między Calonne Lievin a Abscon na boisku Abscon. Spotkanie odbędzie się o godz. 15-tej popołudniu. Sędziego wystawia gniazdo Ostricourt.

Kierownik koszykówki Związku
Józef Kasprzak.

Gdzie grają drużyny polskie?

Terminarz gier o mistrzostwo P. Z. P. N-u, na czwartek 18 bm. i niedzielę 21. bm.

18-go maja.
KLASA ...
Ocean Cal. Ricouart — Warta Noyelles.
Urania Lens — Rapid Lens.
Początek gier o godz. 15-tej.

Niedziela dnia 21-go maja.
LIGA.
Gwiazda Bully — Warta Mazingarbe.
Wicher Houdain — Diana Lievin.
Warta Lievin — Unia Bruay.
Fortuna Haillicourt — Pogoń Marles, o godz. 13.30.
Gwiazda Lens — Olympia Divion.
Urania Noeux — Promień Montigny.
Początek gier w Lidze o godz. 15-tej, za wyjątkiem meczu u Fortuny Haillicourt.

KLASA A.
Ocean Cal. Ricouart — Rapid Ostricourt.
Polonia Dourges — Rapid Lens.
Ruch Carvin — Warta Noyelles.
Legia Fouquieres — Urania Lens.
Kurier Harnes — Wisła Hersin.
Wiktoria Barlin — Naprzód Rouvroy.
Początek gier w kl. A. o godz. 15.

REZERWA LIGI.
Wicher Houdain — Diana Lievin.
Warta Lievin — Unia Bruay.
Fortuna Haillicourt — Pogoń Marles, o godz. 12-tej.
Gwiazda Lens — Olympia Divion.
Urania Noeux — Promień Montigny.
Początek gier Rez. Ligi o godz. 13.30 za wyjątkiem meczu u Fortuny Haillicourt.

REZERWA KLASY A.
Ocean Cal. Ricourt — Rapid Ostricourt.
Ruch Carvin — Warta Noyelles.
Legia Fouquieres — Urania Lens.
Kurier Harnes — Wisła Hersin.
Początek gier w rez. klasy A. o godz. 13.30.

Sekretariat P. Z. P. N-u.

U Wisły Macou Conde.

W czwartek 18 maja odbędą się dwie gry przyjacielskie. Przeciwnikiem Wisły Macou, będzie tym razem Rapid Thiers I. A. i Garde Mobille z Conde. Początek meczu: Wisła I. B. — Garde Mobilles z Conde o godz. 14-tej. Wisła I. A. — Rapid Bruay Thiers I. A. o godz. 16-tej.

ZABAWA. — Kl. sport. Wisła podaje do wiadomości, iż w czwartek 18 maja urządza zabawę majową na sali p. Marciniaka, na którą wszystkich sportowców z Macou Conde i okolicy serdecznie zaprasza. Początek zabawy o godz. 7-mej wieczorem.

Naprzód Rouvroy — Olympia Avion.

W czwartek 18 maja odbędzie się bardzo ciekawe spotkanie na boisku Naprzodu pomiędzy Olympią Avion a Naprzodem Rouvroy. Drużyna Avion przybędzie z graczami Z. C. S. Avion. Za to drużyna Naprzód wystąpi z graczami, którzy jadą na turniej do Divion, jak Kulik i Roman Nowacki w obronie i silniejszym atakiem.

Naprzód II. — Avion II. o godz. 1.30.
Naprzód I. — Olympia I. o godz. 3-ciej.

Więc kto chce zobaczyć ładną grę, niech przybędzie we czwartek na boisko Naprzodu.

UWAGA. — Zebranie Naprzodu odbędzie się w czwartek o godz. 10-tej rano.

OSTRICOURT.

— Zebranie Rapidu). — Klub sportowy „Rapid" zawiadamia swych członków, iż zebranie odbędzie się w czwartek, dnia 18 maja r.b. o godz. 3-ciej popołudniu u kol. Ciesielskiego. Z powodu bardzo ważnych spraw, jak rocznicy itp. w stawieniu się każdego członka jest pożądane.

U Naprzodu Montigny en Ostrevent.

W czwartek 18-go maja br. przybędzie do Naprzodu Montigny, klub dobrze nam znany przyjaciel, Kurier Harnes z dwoma oddziałami. Początek gry kl. B. o godz. 14-tej. Następnie oddział I. A. Dawno oczekiwany zespół będzie w Montigny zapewne mile przyjęty, przez sportowców jak i publiczność.

Klub sport. Naprzód apeluje do szan. publiczności z Montigny i Barrois, aby masowo przybyła na boisko Naprzodu, gdyż będzie to jeden mecz, który w Montigny wzbudzi zaciekawienie.

A więc we czwartek wszyscy na boisko Naprzodu!

U Racingu Lens w czwartek.

Pierwsza drużyna R. C. Lens rozegra w czwartek mecz towarzystki przeciw E.S.B w Bully. Początek spotkania o godz. 16. Juniorzy walczą przeciw U.S. Tourcoing w Douai o godz. 15.

Dwie drużyny amatorskie biorą udział w turnieju szóstkowego U.C.P.P. Wingles, w Wingles o godz. 15.

Valenciennes i okolica

VALENCIENNES.

— (Wypadek kolarza). — Na avenue Vauban, zderzył się samochodem pewnego lekarza, 14-letni Henryk Deruche. Lekarz przeniósł rannego celem nałożenia opatrunku do pobliskiego domu. W toku badania stwierdził, że chłopiec uczeń miejscowej szkoły zawodowej, doznał pęknięcia czaszki. — Henryka Deruche przewieziono wówczas do szpitala. Stan jego jest groźny.

ESCAUDAIN.

— (Polskie filmy). — W środę dnia 17 maja będzie wyświetlony polski film. Na ekranie polscy komicy **Bodo - Fertner - Dymsza,** w rolach niewiast: **Ćwiklińska i Grossówna.**

Będą wyświetlone: **„Robert i Bertrand"** czyli dwaj złodzieje oraz wielki reportaż: „Sprowadzenie relikwii św. Andrzeja Boboli" „Wręczenie buławy Marszałkowi Śmigłemu-Rydzowi" i „Śląsk Zaolziański wraca do Polski".

Przedstawienie rozpocznie się o godz. 5.30 i 8.30 wieczorem, dnia 17 maja w sali patronażu.

Film jest dozwolony i nie ma żadnej łączności z ostatnim przedstawieniem.

Pharmacie Centrale
naprzeciw teatru — **DENAIN**
— Specjalności — przepisy lekarskie. —
— Aptekarz do usług klienteli. —
(157-27 ag.)

VIEUX - CONDE.

— Tow. Gimn. „Sokół" odbędzie w czwartek dnia 18-go maja nadzwyczajne zebranie celem omówienia zatargu. Rodzice, którzy posyłają swe dzieci na lekcję baletu są proszeni o liczne przybycie. Zebranie odbędzie się o godzinie 4-tej po południu w Hotelu p. Lobel.

KĄCIK RADIOWY

CZWARTEK, 18 MAJA.

Program ogólnopolski.

Warszawa I. (Raszyn) i in. Rozgł. Polskie.

Godz. 6.15. (Pieśń: Najświętsza Panno) — 7.20 (Koncert poranny) — 8.15. (Koncert orkiestry wojskowej) — 9.00 (Transmisja nabożeństwa z kościoła św. Krzyża, ks. ks. Misjonarzy w Warszawie) — 12.03 (Poranek symfoniczny) — 13.15. (Muzyka obiadowa) — 15.00 (Audycja dla wsi) — 16.30 (Palestrina: Missa Pape Marcelli — fragmenty) — 16.55 (Powszechny Teatr Wyobraźni: „Dobry sąsiad" — humoreska Mariana Ruth-Buczkowskiego) — 17.20 (Podwieczorek przy mikrofonie) — 19.45 (Wolfgang Amadeusz Mozart) — 20.25. (Audycje informacyjne) — 21.00 (Bajka o sześciu synach zegarmistrza).

Stacje francuskie i zagraniczne.

Godz. — 20.35 Sztokholm (Bitter - sweet — operetka Cowarda) — 21.00 Monte Ceneri (Manon — opera Masseneta) — 21.00 Mediolan (Pasja wg. św. Mateusza — orat. J. S. Bacha) — 21.15. Radio Romania (Recital śpiewaczy Pawła Prokopieni) — 22.00. Budapeszt (Utwory fort. Liszta).

PIĄTEK, 19-go MAJA.

Program ogólnopolski.

Warszawa I. (Raszyn) i in. Rozgł. Polskie.

Godz. — 12.03. (Audycja południowa) — 15.00 (Na szerokim świecie — audycja dla młodzieży) — 15.30. (Muzyka obiadowa) — 16.00 (Dziennik popołudniowy) — 16.08. (Wiadomości gospodarcze) — 16.20. (Rozmowa z chorymi ks. kapelana Michała Rękasa) — 16.35. (Utwory klarnetowe) — 16.55. (Echa mowy i chwały) — 17.10. (Ludowe pieśni bułgarskie) — 18.00. (Stylizowane tańce angielskie) — 18.30. (Komedia Aleksandra Fredry (wieczór XVII.): „Dyliżans" Radiofonizacja Zenona Kosidowskiego) — 19.15. (Koncert rozrywkowy) — 19.45. (Odczyt wojskowy) — 20.00. (Audycja dla wsi) — 20.15. (Koncert) — 20.35. (Audycje informacyjne) — 21.00. (Chór Polskiego Radia) — 21.15. (Ludwik v. Beethoven: Serenada) — 21.55. (Reportaż z baletów).

Stacje francuskie i zagraniczne.

Godz. — 19.30 Londyn Reg. (Londyński festiwal muzyczny) — 20.00 Bruksela franc. (Koncert ork. symfonicznej) — 20.30. Londyn (Koncert symfoniczny) — 20.30. Praga (Fidelio — opera Beethovena) — 20.30. Strasburg (Pathelin — komedia muzyczna Bisstide'a) — 23.00. Radio Paris (Koncert symfoniczny).

PARYŻ i okręg paryski

Otwarcie pawilonu polskiego na Targach Paryskich.

(K) Tegoroczne Targi Paryskie, których otwarcie nastąpiło 12 maja, zgrupowały kilka tysięcy wystawców z 35 państw, między nimi i Polski.

Otwarcie pawilonu polskiego odbyło się 13 maja. Pawilon polski jest bardzo ładny i rozkład stoisk gustowny. Pawilon nasz rozpościera się na powierzchni 200 m. kwadratowych. U wejścia widnieje godło nasze, Orzeł Biały.

W dniu otwarcia, w godzinach przedpołudniowych, przybył na teren pawilonu polskiego p. Henryk Stebelski, radca handlowy Ambasady R. P. w Paryżu w towarzystwie p. Zwolińskiego. Przybyłych powitali prezes Związku Kupców i Rzemieślników Polskich we Francji p. Jan Roskosz oraz prezes Okręgu II. Zw. Kupców i Rzem. p. Drzewiński. Pan radca Stebelski zwiedził poszczególne stoiska oraz przeprowadził rozmowy ze wszystkimi wystawcami polskimi. — Jeśli tegoroczny udział wystawowców polskich jest mniej liczny, aniżeli w roku ub. to jednakże pawilon polski nic nie stracił na wartości. W roku bieżącym wystawcami są tylko polscy kupcy i rzemieślnicy z terenu paryskiego.

Odezwa Zw. Tow. Kulturalno-Oświatowych im. Piłsudskiego we Francji.

Nadszedł miesiąc maj — miesiąc poświęcony zbiórce na „Oświatę" we Francji. Wypadki światowe — bliska pożoga wojenna — nastawienie myśli naszych w tym kierunku — zbiórka na Fundusz Obrony Narodowej — odwróciło uwagę wszystkich, od również wzniosłego celu, jakim jest rok rocznie zbiórka na Oświatę.

Obywatele! Przeszło 60.000 dzieci wyciąga sw- rączki po naukę polską, którą im musimy zapewnić własnym wysiłkiem.

Pamiętajmy, jak wychowamy młode pokolenie, taką będziemy mieli Polskę w przyszłości.

A więc staje przed nami, obowiązek złożenia swej ofiary na cel wychowania młodego pokolenia w wierze ojców naszych. — Wiara Ojców naszych, to Polska — kochać Polskę, to trzeba ją znać, a poznać Ją trzeba od młodych lat.

Właśnie te dzieci wołają do nas często obcym językiem, chcemy poznać swój kraj — czujemy się Polakami, zawieźcie nas do Polski, aby razem z polskimi dziećmi wznieść okrzyk „Vive la Pologne" bo nie wiemy, jak się woła po polsku."

Są to słowa dwóch małych emigrantek z Francji, które tak płaczliwy list piszą do naszych Władz o pomoc .W liście tym mówią „przepraszamy, że nie piszemy po polsku, bo w naszej miejscowości nie ma szkoły polskiej."

Te kilka słów są wymownym przykładem, jak duże pole stoi przed nami odłogiem, jak dużo pracy jest przed nami.

Chcąc dotrzeć do wszystkich zakątków, gdzie dziatwa nasza woła o pomoc, musimy ponieść ofiary pieniężne, to znaczy fundusz „Oświatowy" musimy potroić, aby te młode serca rozpalone w miłości do Ojczyzny nie zgasić, nie stracić dla dobra Polski.

Oby atele Piłsudczycy! Zarząd Główny wzywa Was w imieniu całej organizacji rozpocząć Zbiórkę na Oświatę.

Pamiętajcie, że na nas spada obowiązek moralny potroić w tym roku fundusz Oświatowy. Jako organizacja kulturalno - oświatowa, która zobowiązała się wobec Wychodźtwa opiekować szkółkami, musimy pierwsi zabrać się do pracy.

Niechaj nikogo wśród nas nie zabraknie w długim łańcuchu Zbiórki na Oświatę.

„Cześć Oświacie!"

Zarząd Główny Związku.

Aresztowanie handlarzy narkotyków.

Paryż. — Po bacznej obserwacji i niezwykłej cierpliwości, inspektorowie policji Clavel i Glorieux, aresztowali hersztа szajki zajmującej się handlem narkotykami. Aresztowanym jest Jerzy Maurice, kilka razy już karany. Wraz z Mauricem aresztowano jego kochankę Marię Brouste.

W mieszkaniu aresztowanych znaleziono produkt gotowy już do sprzedaży.

PARYŻ.

Osoba, która zamówiła 2 ogłoszenia matrymonialne na imię **„Jadwiga" i „Józef" proszona jest zgłosić się do Agencji „Narodowca", 68, Bld. Strasbourg, Paris 10-e,** po odbiór paczki listów. — Zgłaszać się można codziennie rano od 9 do 10 i wieczorem od 18 do 20-ej.

PARYŻ.

— **(Komunikat).** — Zarząd Tow. Kult. Ośw. im. J. Piłsudskiego w Paryżu podaje do wiadomości wszystkim członkom i członkiniom, że w niedzielę, 21 maja b.r. odbędzie się pielgrzymka do Montmorency. Zbiórka na Gare du Nord o godzinie 8,30 przy kasie nr. 32. Uprasza się o liczne przybycie.

— **(Akademia żałobna).** — Zarząd Towarzystwa Kult. Ośw. im. Marsz. J. Piłsudskiego w Pre St. Gervais (Seine) 25, rue de la Villette komunikuje, iż dnia 21 maja 1939 r. w niedzielę o godz. 3 po południu odbędzie się Akademia żałobna ku uczczeniu pamięci ś.p. Marsz. J. Piłsudskiego. Zapraszamy wszystkich członków Tow. Sympatycy mile widziani.

(K) **(Członkowie Chóru „Polonia" w filmie).** — Dowiadujemy się, że osiem osób z Chóru „Polonia" Paryż-Argenteuil zwróciło na siebie uwagę francuskich sfer artystycznych. Osoby powyższe staną do filmu nakręcanego przez pewne towarzystwo filmowe pod Paryżem. Członkowie Chóru „Polonia" wystąpią w różnych scenach i śpiewać będą polskie pieśni ludowe. Sceny nagrywane z polskimi artystami przedstawiać będą różne fragmenty z życia Emigrantów Polskich.

Uwaga Rodacy z Troyes i okolicy!

Polska Opieka Rodzicielska urządza wielką zabawę taneczną na sali Robinson w niedzielę 21 maja o godz. 3 po poł. Czysty dochód na utrzymanie szkoły polskiej. Zarząd P. O. R. liczy na poparcie.

AULNAY sous BOIS.

Koło Rezerwistów i byl. Wojskowych — podaje do ogólnej wiadomości, że zebranie miesięczne tegoż koła odbędzie się w niedzielę, 21 maja 1939 r. o godz. 3 po południu w lokalu p. Fabickiego, 61, rue Louis Blanc. Sprawy ważne; przybycie wszystkich członków **jest obowiązkowe!** Koledzy członkowie nie zapominajcie o zebraniach.

DAMMARIE les LYS (S. et M.).

— **(Msza).** — Nabożeństwo polskie-msza św. z kazaniem odbędzie się w **niedzielę 21 maja br. o godz. 9 rano.**

SOISSONS (Aisne).

— **(Zebranie).** — W niedzielę, dnia 21 maja o godz. 3-ciej popołudniu, odbędzie się zebranie Oddziału Zw. Strz. w świetlicy strzeleckiej przy ul. Ploq 10. O przybycie wszystkich członków prosi Zarząd.

Wybór nowego skarbnika. Komisja rewizyjna przybywa pół godziny wcześniej. — Sprawy ważne.

Zbiórka rodaków z Gauchy (Aisne) na Fundusz Olimpijski.

— Zebrał Oddział Z. S. Złożyli: Granosek Karol, Myszka W., Chudy Al. po 5 fr., Wiatrowski 3 fr., Szczupak Andrzej 5 fr., Frymus Władysław, Pawlak Wiktor, Szmydka Jan, Pierkowski, Ignaczak, Szczupak Józef Szczepański po 3 fr., Kondraszuk 2.50 fr. Myszka Józef, Frymus Michał, Cisielski, Mizerski,, Zychal Jan, Brzychcy, Kopacki, Kobuszewski, Wiśniewski, Woźniak, Mańka, Penziak W. po 2 fr. Razem zebrano 70.50 fr.

Oddział Z. S. w Gauchy dziękuje tym wszystkim sportowcom, którzy złożyli ofiarę na Fundusz Olimpijski.

Pieniądze wysłano do Banku P.K.O.

Zarząd.

Tajemniczy napad na automobilistę w lesie w St. Germain.

Wersal. — Nocą, gdy p. Rollier z Bois Colombes powracał samochodem do domu, napadł go w przejeździe przez las St. Germain, nieznany osobnik. Wystrzelił do p. R. lecz kula na szczęście chybiła. P. Rollier powiadomił o tym napadzie natychmiast policję.

Pielgrzymka na cmentarz Montmorency.

Komitet Tow. Miejscowych w Paryżu zawiadamia Tow. i Związki wchodzące w skład Komitetu jak również Polonię Paryską, że w dniu 21 maja odbędzie się tradycyjna pielgrzymka na cmentarz Montmorency.

Program uroczystości został ustalony następująco:

1) Msza św. o godzinie 11-ej w kościele Montmorency, po czym wyruszy pochód na cmentarz. Pochód zatrzyma się przed Merostwem, gdzie go powita Mer Montmorency, po czym nastąpią przemówienia władz polskich i francuskich.

* * *

Pociągi, na które Orbis uzyskał zniżki odchodzą z Gare du Nord do Montmorency o godzinie 9,15. Następny 9.30 i ostatni o godz. 10-ej. Jadący innymi pociągami zniżek nie otrzymają. Zniżkowe bilety są ważne do powrotu w dowolnych pociągach. Na stacji Gare du Nord będzie funkcjonował wydział Orbisu i to naprzeciw okienka nr. 32. Bilety można nabywać wcześniej w Orbisie.

Wszystkie Towarzystwa i Związki są proszone wysłać poczty sztandarowe i wziąć jak najliczniejszy udział w uroczystości.

Zarząd.

MELUN.

— **(Nabożeństwo).** — Nabożeństwo polskie-msza św. z kazaniem odbędzie się w niedzielę **21 maja o godz. 11.30 rano.**

TROYES (Aube).

Zarząd Koła Przyjaciół Harcerstwa Polskiego w Troyes (Aube) zaprasza niniejszym wszystkich Rodziców Harcerzy, Harcerek i Zuchów, oraz przyjaciół tej organizacji na zebranie kwartalne, które odbędzie się w niedzielę 21 maja b.r. o godz. 5 po poł. w siedzibie na 5, rue Armand. Na porządku dziennym: sprawozdania i plan pracy. O liczne przybycie uprasza **Zarząd.**

Baczność Rodacy i Rodaczki z Saint - Dizier i okolicy (H-te Marne).

W sobotę, dnia 27-go maja przyjeżdża do Saint Dizier orkiestra polska „Jedność" z Troyes (20-tu muzykantów) i urządzi wielką zabawę taneczną urozmaiconą różnymi niespodziankami, od godz. 9-ej wieczorem, aż do białego rana w znanej powszechnie i niedawno odnowionej sali „Esperance" w Saint Dizier. Do tańca przygrywać będą 2 zespoły muzyczne: Orkiestra dęta (20-tu muz.) i „Jazz - band" (4-ch muz.) na zmianę.

Zarząd orkiestry polskiej „Jedność" w Troyes prosi Szan. Rodaczki i Rodaków z Saint Dizier i okolicy o jak najliczniejsze przybycie.

PETIT QUEVILLY.

— **(Wielka uroczystość).** — Zarząd Tow. Kult. Ośw. im. J. Piłsudskiego zawiadamia wszystkich Rodaków z Petit Quevilly, Grand Quevilly i okolic, że dnia 21 maja odbędzie się wielka uroczystość ku uczczeniu 148 rocznicy Konstytucji 3 Maja.

Na program złożą si przedstawienie teatralne, śpiewy tańce ludowe itp.

Początek uroczystości o godz. 3 popoł. w sali patronażu, 9 rue Andre Caban, Grand Quevilly.

Wszyscy Rodacy proszeni są jak najserdeczniej o wzięcie udziału w wyżej wspomnianej uroczystości.

WSCHODNIA FRANCJA

W tajnej jaskini gier hazardowych w Metzu jeden z graczów w ciągu nocy przegrał 10 tys.

Wielu z graczów przegrało cały swój zarobek.

Metz. — Jak to już donosiliśmy, na skutek listów anonimowych, policja wykryła w jednym z tutejszych hoteli potajemną spelunkę gier hazardowych.

Jak się dowiadujemy lokalem, w którym wykryto tę jaskinię gry, jest „Dome et Hotel de France", będący restauracją i hotelem jednocześnie, którego właścicielem jest 44-letni Emil Werkshagen.

Gry hazardowe odbywały się w jadalni hotelowej zazwyczaj po zamknięciu lokalu, to znaczy po godzinach policyjnych. Grywano w kostki i karty a stawki były bardzo wysokie tak, że wiele osób przegrało bardzo znaczne sumy.

Werkshagen w czasie śledztwa wypierał się zarzucanej mu winy rozpowszechniania hazardu a w pewnej chwili uczuł się źle i trzeba było go umieścić w szpitalu przy więzieniu.

W dotychczasowym wyniku śledztwa policja stwierdziła, że około 12-tu klientów restauracji i hotelu „Hotel de France" uczęszczało od 2-ch lat stale na „zbiórki" graczów i grało o bardzo poważne stawki pieniężne. Przytacza się m. in. jednego z takich zapalonych graczów, który pewnej nocy pozostawił na zielonym stoliku 10.000 franków w rękach swych partnerów.

W dniach wypłat w jaskini gry robotnicy i urzędnicy miejscowi przegrywali nieraz cały swój zarobek. Śledztwo w tej sensacyjnej aferze trwa.

Bieg Narodowy dla Zagłębia Merlebach.

W celu umożliwienia wszystkim brania udziału w tradycyjnej i pięknej imprezie Biegu Narodowego, Komisja Wychowania Fizycznego i obywatelskiego przy Związku Polaków, organizuje w tym roku również **Bieg Narodowy dla Zagłębia Merlebach.**

Bieg odbędzie się dnia 21-go maja w **Stiring - Wendel** o godzinie 14-tej. Biegi odbędą się na trasie, dla młodzieży w wieku lat 14 i 15: 1000 metr.; dla młodzieży w wieku lat 16 i 17: 1,500 metr.; dla młodzieży w wieku lat od 18-tu w dwuch grupach dla zaawansowanych i nie zaawansowanych na trasie 5,000 metr.; dla Old-boy'ów od 35 lat na trasie 1,500 metr.

Ponieważ Bieg Narodowy na przełaj nosi charakter imprezy popularnej a nie zawodów sportowych, warunkiem ukończenia biegu jest **przebycie trasy biegiem lub marszo-biegiem** bez zatrzymania się w dowolnym czasie.

Wszyscy zawodnicy otrzymują pamiątkowe piękne odznaki. Dla zagłębia Merlebach został ofiarowany przez Konsula R.P. w Strasburgu puchar, jako nagroda przechodnia dla organizacji, która wykaże się najliczniejszym udziałem uczestników w biegu. Zachęcamy więc wszystkie organizacje młodzieżowe o jaknajliczniejszy udział w tej imprezie.

Komisja W. F. i ob. przypomina, że wszyscy uczestnicy biegu obowiązani są przy badaniach lekarskich przed biegiem okazać swe **dowody osobiste z datą urodzenia,** a w wypadku braku tych dowodów — poświadczenie przez kierownika organizacji o faktycznej dacie urodzenia.

Komisja W. F. i ob. przy Okręgu Związku Polaków w Metzu.

Fałszywe „dziesiątki" Loterii Narodowej.

Metz. — Dyrekcja policji w Metzu zwraca się z prośbą do osób, które zakupiły 10te części losu Loterii Narodowej, opatrzonego Nr. 9.888.878, aby osoby te przybyły do biura Dyrekcji policji, pokój Nr. 15, rue des Trois - Boulangers nr. 4.

Nabożeństwo dla Polaków z Ronchamp.

Ronchamp. W dzień Wniebowstąpienia Pańskiego, dnia 18 maja b.r. odprawę nabożeństwo polskie **w Ronchamp** w kaplicy Notre Dame du Ht. Saone, o godz. 9 rano.

Nabożeństwo odprawiam w intencji dzieci, które przystępują do uroczystej Komunii św. — Na powyższe nabożeństwo zapraszam całą kolonię Ronchamp. **Ks. Pachciarz.**

Nabożeństwo dla Polaków.

W niedzielę, dnia 21 maja b.r. odprawię nabożeństwa polskie w nast. miejscowościach:

w **Audincourt** o godz. 8.45.

w **Mulhouse,** o godz. 11.00 —

na które zapraszam wszystkich Rodaków z kolonii Exincourt i okolicy oraz z Mulhouse. **Ks. Pachciarz.**

Sierżant z Metzu padł ofiarą śmiertelnego wypadku w Kemplich.

Veckring. — W tych dniach tuż u wjazdu do wsi Kemplich padł ofiarą śmiertelnego wypadku 26-letni sierżant Eugeniusz Scherlink z 2 p. saperów w Metzu.

Sierż. Sch. jechał na motocyklu i, uległszy jakiemuś wypadkowi, w pewnej chwili wpadł z motocyklem na drzewo przydrożne. Motocyklista zdruzgotał sobie czaszkę, ponosząc śmierć na miejscu.

HAYANGE.

— **(Ilość bezrobotnych maleje).** — W końcu ub. tygodnia notowano tu ogółem 12 bezrobotnych, gdy w poprzedzającym tygodniu było jeszcze w Hayange 16 bezrobotnych.

METZ.

— **(Echa afery potajemnego spędzania płodu).** — Niejaka Steinkruger akuszerka z Metzu - Sablon ukarana była przez Sąd karny 1-ej instancji za potajemne spędzenie płodu 1 rocznym więzieniem i grzywną w wysokości 500 fr. Klientka jej, pani Sch. z Metzu skazana była na 6 mies. więzienia z odroczeniem i 100 fr. grzywny.

Obydwie oskarżone apelowały do Sądu apelacyjnego.

Sąd ten w tych dniach wyrok w sprawie tej całkowicie zatwierdził.

HETTANGE-GRANDE.

— **(Powiesił się we własnej stodole)** — W tych dniach we wsi Koeckling znaleziono zimne już zwłoki gospodarza, 51-letniego Bernarda Kreppert'a w jego własnej stodole.

K. powiesił się na belce stodoły. Wezwany z Hettange-Grande lekarz, dr. Boehm stwierdził, że zgon nastąpi przed kilkoma godzinami. Rodzina desperata nie może doszukać się przyczyny tego rozpaczliwego kroku. Kreppert nie zdradzał bowiem zamiarów samobójczych.

NANCY.

W czwartek dnia 18 maja, o godzinie 2,30 odbędzie się 14, rue du Montet w Nancy uroczystość 3-go maja zorganizowana przez Oddział Zw. Strzeleckiego. W programie różne deklamacje i ładne śpiewy. Oddział Z. S. zaprasza wszystkie organizacje z tutejszej kolonii i okolicy.

Otwarcie boiska „Sokoła" w Stiring Wendel.

Rodacy! w niedzielę, dnia 21 maja b.r. Tow. Gimn. „Sokół" Stiring Wendel, obchodzi uroczystość otwarcia boiska w kolonii Habsterdick, na którą zapraszamy Szan. Polonię z Habsterdick i okolicy, — aby zachęcić swe córki i synów do wstępowania do polskiej organizacji sportowej.

Program:

Godz. 8,00: Rozpoczęcie zawodów na boisku w kolonii Habsterdick. — godz. 10,00: Msza św.; godz. 11,00: Dokończenie zawodów.

Godz. 13,00: Bieg Narodowy Naprzełaj; — godz. 15,00: Defilada na 3 ulicy (Habsterdick); — godz. 16,00: Otwarcie boiska i występy z ćwiczeniami pokazowymi o nagrody. Godz. 20,00: Zabawa taneczna i rozdanie nagród na sali p. Filipa (Schalkenthal).

Wszyscy na otwarcie boiska Sokoła Stiring Wendel. Bufet na miejscu. Czołem!

Zarząd Gniazda, **Miśkiewicz P.**

Akademia żałobna w Homecourt.

Podajemy do łaskawej wiadomości Polakom z Homecourt i okolicy, iż Tow. Kult.-ośw. im. J. Piłsudskiego w Homecourt urządza w czwartek, dnia 18-go maja akademię żałobną z okazji rocznicy zgonu św. p. marszałka Józefa Piłsudskiego.

O godz. 8-mej i pół r. msza św. na intencje Marszałka. Po mszy św. zbiórka na sali p. Silistrini'ego, gdzie się odbędzie akademia.

O liczny udział prosi **Zarząd.**

MOYEUVRE - GRANDE.

— **Tow. „Jedność"** — podaje do wiadomości wszystkich Rodaków z Moyeuvre Froidcul, że urządza w dzień Wniebowstąpienia 18-go maja obchód Konstytucji 3-go maja w sali p. Muellera. W programie przedstawienie teatralne i bal.

Szczegółowy program będzie podany w sali. Ponieważ jest to święto Narodowe, prosimy wszystkie Tow. i Rodaków o wzięcie udziału. Imiennych zaproszeń Tow. nie wysyła, dlatego niniejszy komunikat prosimy uważać za zaproszenie. Początek o godz. 4,30 po południu. **Zarząd.**

METZ.

— **(Wyświetlenie filmów polskich).** — Kom. Tow. Miejsc. w Metzu urządza w środę o godz. 7,30 wiecz. w sali St. Bernard w Metzu, 24 — 26, rue Haute Seille wyświetlenie polskich filmów dźwiękowych.

Będzie wyświetlany wielki reportaż z 3-ch wydarzeń: 1) Sprowadzenie do Polski relikwii św. Andrzeja Boboli. — 2) „Niech żyje Marszałek"! — wręczenie buławy marszałkowi Śmigłemu Rydzowi. — 3) Śląsk Zaolziański wraca do Polski! Pozatem będzie odegrana bardzo wesoła komedia: „Robert i Bertrand", czyli „Dwaj złodzieje", z udziałem polskich komików.

Prosimy o jak najliczniejszy udział rodzin polskich.

MONTBELIARD.

— **Tow. Kult. Ośw. im. Marsz. Józefa Piłsudskiego** — podaje do wiadomości, iż w dniu 21 maja br. odbędzie się msza żałobna ku czci Marszałka Józefa Piłsudskiego, jako w czwartą rocznicę zgonu, w kościele parafialnym w Montbeliard o godz. 11-tej rano. — Prosi się wszystkich Rodaków i Rodaczki z Montbeliard i okolicy o wzięcie udziału i o jak najliczniejsze przybycie.

Równocześnie podajemy do wiadomości, iż w dniu 21 maja br. odbędzie się zebranie miesięczne Tow. Kult. Ośw. im. Marszałka Piłsudskiego w Montbeliard na sali Cafe Champ de Foire o godz. 15-tej. Zarząd Towarzystwa prosi wszystkich członków oraz sympatyków o jak najliczniejsze przybycie.

OTTANGE - NONDKEL.

Zarząd Sekcji F. R. P. — podaje do wiadomości członków, iż dnia 18 maja odbędzie się zebranie kwartalne o godz. 3,30 po południu w „Café Baue". Referent — sekretarz okręgowy dr. Kreppel.

Prosi wszystkich członków o punktualne przybycie **Zarząd.**

NANCY.

Komitet Tow. Miejsc. — podaje do wiadomości, iż dnia 28 b.m. w niedzielę o godz. 3 p.p. w sali przy ul. Gambetty — 20, obchodzi uroczyście Święto Narodowe 3-go maja, również 4-tą rocznicę zgonu ś.p. Marszałka Józefa Piłsudskiego. Organizatorem uroczystości, miejscowy nauczyciel p. Nogal. Program uroczystości będzie podany w sali. O liczny udział Rodaków miejscowych i pozamiejscowych serdecznie uprasza Komitet.

Dodajemy, że dnia **27 b.m. w sobotę** wieczorem o godz. 8-mej przy ul. Gambetta — 20 odbędzie się **zebranie Komitetu.** Obecność wszystkich organizacji z Nancy i Maxeville jest konieczna. **Zarząd K. T. M.**

ŚRODKOWA FRANCJA

VICHY.

— **(Bez skrupułów).** — Dozorca tutejszego cmentarza skonstatował, że od dłuższego już czasu giną z grobów wieńce ze szklanych perełek, w związku z czym zwrócił on baczniejszą uwagę na odwiedzających groby. Starania dozorcy uwieńczone zostały rezultatem, gdyż onegdaj udało mu się przychwycić złoczyńcę, niejakiego Leonce Weihle, który jest dostawcą perełek i dodatków potrzebnych do wyrobu wieńców. Zawezwani policjanci odprowadzili przytrzymanego, a mało skrupulatnego sprzedawcę na posterunek. (!)

CLERMOND FERRAND.

— **(Bezrobotny zginął w płomieniach).** — Onegdaj w nocy przy bulwarze Jean Jaures spłonął drewniany barak. Po ugaszeniu ognia wśród zgliszczów znaleziono nawpół zwęglone zwłoki bezrobotnego kelnera Ludwika Rebaudo, Włocha, liczącego lat 52, a który od kilkunastu miesięcy pozostawał bez pracy. Nie mając środków na opłacenie mieszkania Rebaudo zamieszkał w odosobnionym baraku. W pobliżu zwłok biedaka znaleziono fajkę, jaką kupił przed kilku dniami. Przypuszczać należy, że to właśnie fajka była przyczyną tragicznej śmierci Włocha, który prawdopodobnie zapalił ją i zasnął; we śnie fajka wypadła mu z ust na słomę, powodując pożar. (!)

Obchód Konstytucji 3-go maja w Moutiers.

W niedzielę dnia 21 maja r.b. kolonia polska w Moutiers obchodzi uroczystość Konstytucji 3-go maja, którą organizuje K.P.H.

Program uroczystości będzie następujący:

O godz. 9,30 zbiórka Harcerzy i Harcerek, w Hotel de la mine, odmarsz do kościoła, złożenie wieńca pod pomnikiem, msza św. Po mszy św. powrót na sale, powitanie władz polskich i francuskich i wszystkich gości. Od godz. 15 do godz. 20 występy Harcerzy i Harcerek w strojach ludowych. Wszystkich Rodaków zapraszamy serdecznie.

LYON.

— **(Zabawa).** — „Koło Polskie" w Lyonie urządza wielką zabawę majową na sali Challet - Rousse na av. Berthelot — 59, dnia 21-go maja. Początek o godz. 2,30 po poł. O liczne przybycie prosi **Zarząd.**

Uwaga mieszkańcy St. Etienne i okolicy!

Przedstawiciel Banku P. K. O. będzie urzędował i informował klientelę w St. Etienne, 5, rue Traversiere — lokal Związku Polaków wejście od podwórza.

dnia 19. maja br. od godz. 10-ej do 12-ej i od 14-ej do 18-ej.

dnia 20 maja br. od godz. 9-ej do 12-ej i od 14-ej do 18-ej.

dnia 21 maja br. od godz. 9-ej do 13-ej.

W poszczególnych koloniach jak dotychczas urzędować się nie będzie, wobec czego prosimy klientów o przybycie do St. Etienne. (39 st.)

FIRMINY.

— **(Komunikat).** — Kom. Tow. Miejscowych w Firminy (Loire) podaje do wiadomości wszystkim Rodakom oraz Tow., że 21 maja odbędzie się na sali Tow. Polskich przy ulicy Dorian wielka manifestacja narodowa ku uczczeniu wiekopomnej Konstytucji 3-go maja. Wszystkie okoliczne organizacje zapraszamy na powyższą uroczystość.

Rano o godz. 10,30 odbędzie się nabożeństwo polskie w kaplicy obok wielkiego kościoła. Odprawi je ks. Knapik. Tow. posiadające sztandary proszone są o przysłanie ich na nabożeństwo.

Popołudniu Akademia o godz. 15 na sali polskiej. W programie występy. Po uroczystości wielki wieczór teatralny. Sztuka w 5 aktach odegrana przez amatorów z Wzajemnej Pomocy z La Ricamarie.

Serdecznie wszystkich zaprasza na uroczystość **Kom. Tow. Miejsc.**

Święto Dziecka w Saint - Etienne.

Duchowieństwo, nauczycielstwo, organizacje, polskie, liczni Rodacy , wszyscy rodzice Polacy ze swoją dziatwą, spieszą gromadnie na wielkie, doroczne „Święto Dziecka", które odbędzie się w dzień Wniebowstąpienia Pańskiego, we czwartek, dnia 18 maja, o godzinie 3-ciej po południu, w kościele parafialnym na Montaud, place Girodet, blisko place Carnot, w St. Etienne. — Na program złoży się, uroczyste nabożeństwo majowe z kazaniem, a potem koło godziny 4-tej po południu w sali teatralnej tejże parafii, uroczysta akademia dla dzieci z przemówieniami po czym kolejno wszystkie szkółki polskie przedefilują na scenie z przepięknemi śpiewami, deklamacjami, teatrzykami, inscenizacjami i różnymi dziecinnymi pokazami.

Ogromna uciecha dla dzieci, wielka radość i rozrywka dla starszych.

Wszyscy więc na wielkie doroczne Święto Dziecka, w Saint - Etienne.

POLUDNIOWA FRANCJA

Pociąg pospieszny Tarbes—Bajonna wykoleił się na dworcu Tarbes.

Tarbes. — Pociąg pospieszny Tarbes—Bajonna, który opuścił dworzec o godz. 16,45, wykoleił się tuż przy wyjeździe.

Z pasażerów tylko jeden odniósł poważniejsze okaleczenia, u innych zanotowano zadraśnięcia.

W szeregu wagonów spostrzeżono wyrwane karoserie, a poza tym uszkodzeniu uległa linia elektryczna. Większych strat jednak nie zanotowano i pasażerowie, po usunięciu przeszkód, udali się w dalszą podróż.

ALES.

—) **(Z butelką na przeciwnika).** — Algierczyk Lahcene Bourehmane Chabbad, zamieszkały w Loubiere pożalił się w komisariacie policji, iż pobił go butelką po głowie jego ziomek Saidi Mohamed. Policja aresztowała S.

AUCH.

—) **(Ojciec zabił syna).** — W Isle-Jourdain niejaki Claverie Piotr, zabił swego 34-letniego syna Franciszka, z którym żył w niezgodzie.

GARDENNE.

—) **(Aresztowanie).** — Policja lotna aresztowała niejakich Rene Jana, lat 25 i Rolland, lat 19, sprawców napadu w Martigues. Obu osadzono w więzieniu.

Uwaga Osadnicy z okolicy Tuluzy!

W sobotę dnia 20 maja urządza Z.O.P. koło Tuluza zabawę taneczną. Początek o godz. 8 wieczorem na rue Concorde. Różne niespodzianki jak loteria fantowa i inne. Muzyka polska doborowa. O liczny udział tak osadników jak i sympatyków prosi **Zarząd.**

LA GRAND - COMBE.

—) **(Ważne dla rodziców).** — Dzięki staraniom p. nauczycielki Siejkowej, salkę dla nauki polskiego na kursa czwartkowe udało się uzyskać w kinie „Rialton". To też odtąd w każdy czwartek od godziny 9 rano odbywać się będą lekcje polskiego w kinie „Rialto" na rue Pasteur (to jest środkowe kino). Rodzice przysyłajcie licznie swe dzieci na naukę polskiego.

BELGJA

Zmarł tuż po przebudzeniu się ze snu.

Yenappe. — 50-letni Leon Petit, wstawszy z łóżka, poczuł się słabym. Domownicy pospieszyli niezwocznie z pomocą, lecz pomoc ta na nic się nie zdała, pan Petit bowiem wyzionął ducha.

Zmarły cieszył się bardzo dobrą opinią.

LIEGE.

— **(Dzieci nieletnie zaginęły).** — 11-letni Nestor Hendrix, zam. z rodzicami przy rue Vivegnis, 140, oraz 10 i pół letni Jan Basie, zam. rue Domy— 22, opuścili w ub. piątek domy rodzicielskie i od tego czasu wszelki słuch o nich zaginął. Policja zawiadomiona o tym wypadku, poszukuje młodocianych zbiegów.

EVERBECQ.

— **(Krok samobójczy).** — Z rzeki Dendre w Deux-Ecren w pobliżu mostu Pont de Boureng wydobyto zwłoki 47-letniego rolnika z Everbecq. Rene Vandecatseye.

V. opuścił swe mieszkanie przed kilkoma dniami. Prawdopodobnie zachodzi tu wypadek samobójstwa.

ETTERBEEK.

— **(Nie udało mu się...).** — Niejaki Salomon Koenigsman, przybyły do Belgii z Warszawy, a zam. przy rue de la Victoire, zameldował policji i tow. asekuracyjnemu, że mu skradziono jego ubezpieczone od kradzieży auto.

Policja auto odznalazła jednak w jednym z garażów w Etterbeek, gdzie je ukrył sam... Koenigsman.

Wobec tego stwierdzenia sędzia śledczy z Terlinck nakazał aresztowanie K., którego osadzono w więzieniu.

MENIN.

— **(Wypadek młodego rowerzysty).** — 15-letni Ryszard Devloo z Menin (rue du Congres) jechał w tych dniach ulicą rue de Lille wzdłuż szyn tramwajowych.

Nieopodal nowego mostu jedno z kół wpadło między szyny, przy czym młody cyklista runął na ziemię.

Upadek ten spowodował złamanie prawej nogi i nieostrożnego młodzieńca musiano umieścić w klinice Saint-Georges.

Obchód Konstytucji 3-go maja w Vottem.

Związek Byłych Wojskowych i Rezerwistów R.P. — Koło w Vottem, ma zaszczyt zaprosić Szan. Rodaków i Rodaczki na uroczystość Konstytucji 3-go maja, połączoną z uroczystością poświęcenia sztandaru Koła B. W. w Vottem, która odbędzie się dnia 21 maja b.r. w sali, rue Lavaniste-Voie, 56, w Vottem (Café Bonamo).

Początek uroczystości o godz. 3 po południu (punktualnie). Zbiórka Towarzystw i delegacji ze sztandarami w tymże lokalu.

O godz. 3,30, wymarsz do Kościoła na Thier a Liege, gdzie uroczyste Te Deum będzie odśp. przez ks. Kapelana J. Oficjalskiego, po czym powrót na sale i rozpoczęcie Akademii.

Podczas marszu do Kościoła i z powrotem przygrywać będzie orkiestra Polsko-Belgijska.

Dalszy program uroczystości podany będzie na sali.

Po skończonej uroczystości, odbędzie się zabawa taneczna połączona z różnymi niespodziankami.

Początek zabawy o godz. 7-mej wieczorem. Do tańca przygrywać będzie polska orkiestra.

Stowarzyszenie był Wojskowych i Rezer. polskich w Vottem liczy na liczny udział Rodaków i Rodaczek w tak poważnej dla Stowarzyszenia uroczystości, za co naprzód wszystkim dziękuje.

Towarzystwa, które z braku adresów zaproszeń nie otrzymały, powinny uważać powyższe ogłoszenie za zaproszenie.

Polka na Wychodźtwie

Obchód 5-ej rocznicy Rodziny P. O. O. w Libercourt.

Obchód 5-tej rocznicy istnienia i działalności Rodziny Polskich Obrońców Ojczyzny w Libercourt odbył się w ub. niedzielę. Przed południem członkinie wysłuchały Mszy św., odprawionej na intencję zmarłej członkini Buchwaldowej, a po południu pospieszyły na salę uroczystości. W szeregu dały się wprowadzić następujące towarzystwa miejscowe: Koło Ministrantów-dzieci, Mała Rodzinka, Młodzież Żeńska, Bractwo Różańca Żywego, Tow. Polek „Wanda", Stow. Rez. i był. Wojskowych, Tow. Górników Polskich, Tow. Gimn. „Sokół", Koło Śpiewu, Sekcja F. R. P., Tow. Hodowlane. Z okolicy przybyły Rodziny P. O. O. z Evin Malmaison, Oignies-Chapelle (razem z Stow. Rez. i b. Wojsk.), z Carvin 4, Carvin-Cite St. Jean, Oignies, Ostricourt oraz Tow. Kult. Ośw. im. J. Piłsudskiego z Oignies.

Po otwarciu uroczystości przez przewodniczącą p. **Fręśkową**, nastąpiło wspólne odśpiewanie pieśni: „Chwalcie łąki umajone". Prezeska powitała następnie gości, wśród których znajdowała się m. in. dyrektorka tamtejszej szkoły żeńskiej, p. **Decarnet** i nauczyciel p. **Klemasz**. W skupieniu zebrani wysłuchali dźwięków hymnów narodowych polskiego i francuskiego, odegranych przez orkiestrę. Skolei przemawiali: p. **Kukiełczyńska**, sekretarka Związku Rodzin oraz p. **Fręśko**, prezes Komitetu Tow. Miejsc. Bardzo ładnie śpiewał chór dzieci członkiń Rodzin, podobały się też deklamacje dziewczynek i śpiew jednej z nich o matce. Zasłużone brawa zdobyła inscenizacja piosenki żołnierskiej „Łączko zielona", wykonana przez zespół dzieci, pod kierownictwem p. **Jakubczakowej**, która przy pomocy zarządu reżyserowała wszystkie występy. W przerwie między występami przemawiali przedstawiciele polskich pism wychodźczych. Na wniosek przewodniczącej zebrani powstawszy zachowali 1-minutowe milczenie ku uczczeniu pamięci marszałka Józefa Piłsudskiego. Z inicjatywy p. Fręśki wzniesione zostały okrzyki na cześć prezydentów Polski i Francji oraz marsz. Śmigłego-Rydza i gen. Gamelin'a.

W końcu nastąpiło przedstawienie teatralne p.t. „Basia", odegrane przez członkinie Koła. Sztuka ta, przeplatana tańcami narodowymi, bardzo się publiczności podobała. Efektowne były stroje, uszyte przez zarząd.

Rodzina P. O. O. w Libercourt, licząca obecnie 96 członkiń, w ciągu swego 5-letniego istnienia dzielnie pracowała. Urządzono ogółem 8 rozmaitych, pożytecznych kursów przy udziale 117 członkiń, występów dziecięcych było 126, deklamacyj wygłoszono 92, odczytów 56, wyst. z śpiewem 115, urządzono 4 Akademie ku czci marsz. J. Piłsudskiego. Dochód wynosił fr. 7.633.65, rozchód 7.645.15 w tym 1.281.15 na wsparcia, 265 fr. na oświatę, 1.115 fr. na wycieczki, gwiazdkę itp. Sprawozdanie z działalności Rodziny przeczytała sekretarka, p. **Ciemniakowa**.

Piękną tę uroczystość zakończono odśpiewaniem Roty.

Rodzinie Polskich Obrońców Ojczyzny w Libercourt w drugim pięcioleciu działalności życzymy dalszego rozwoju i osiągnięcia jaknajlepszych wyników swej pracy.

11-lecie Towarzystwa Polek im. Dziewicy Orleańskiej w Noeux-l.-Mines

W ub. niedzielę, 14 maja r. b. odbyła się w Noeux piękna uroczystość obchodu 11-lecia założenia Tow. Polek im. Joanny d'Arc. O godz. 11 r. ks. prob. Oramowski odprawił uroczystą mszę św. na intencję Towarzystwa i wygłosił piękne w treści kazanie okolicznościowe. W nabożeństwie wzięło udział 6 sztandarów miejscowych towarzystw.

O godz. 5-ej p. p. prezeska Towarzystwa, p. Józefiakowa, otwarła uroczystość, witając gości: ks. Oramowskiego, radnego Tow. Polek w Noeux, p. Juszczaka, oraz nieco później przybyłych na salę kolejno: p. Szymanowskiego, prezesa Zw. Polaków we Francji, p. nauczyciela Kulczaka i p. nauczycielkę Eitnerównę a także red. Stacherskiego z „Narodowca".

Chór Polek z Noeux odśpiewał potem pieśń powitalną oraz szereg innych pieśni, a następnie członkini p. Kosmalowa wygłosiła deklamację okolicznościową o 11-leciu Towarzystwa.

Na uroczystości tej uczczono jednocześnie 70-letnie jubilatki, członkinie Towarzystwa w osobach: pp. **Rosochackiej, Turkowskiej, Więckowiakowej, Kuraszykowej, Ciesielskiej i Kazubkowej.**

Na cześć jubilatek odśpiewał chór Polek pieśń okolicznościową, ułożoną przez prezeskę p. Józefiakową i p. Kosmalową.

Do jubilatek wygłosiły również wierszyki okolicznościowe p. Józefiakowa oraz dziatwa. Wierszyki te ułożyła prezeska Towarzystwa.

Po występach, przemówienia z życzeniami wygłosili kolejno: ks. prob. **Oramowski**, radny p. **Juszczak**, w imieniu K. T. M., p. **Szymanowski** i prezes Z. P. we Francji, a z „Narodowca" red. **Stacherski**.

Na zakończenie 4 członkinie Tow. Polek odegrały wesołą komedyjkę p. t. „Wróżba" nagrodzoną hucznymi oklaskami i uroczystość zakończono „Rotą", odśpiewaną przez zebranych na sali.

Z okazji 11-lecia Polek w Noeux-les-Mines, życzymy im jak najlepszego rozwoju w przyszłości.

O beatyfikację robotnicy szkockiej, Małgorzaty Sinclair.

Katolicy szkoccy oczekują oficjalnego rozpoczęcia procesu beatyfikacyjnego świątobliwej Małgorzaty Sinclair, która zmarła w 1925 r. w wieku lat 25-ciu jako klaryska. Grób jej jest od wielu już lat celem licznych pielgrzymek z całej Szkocji. Małgorzata Sinclair przed swym wstąpieniem do zakonu była zwykłą robotnicą.

Nawrócenie się wdowy po b. prezydencie Stanów Zjednoczonych.

Wdowa po byłym prezydencie Stanów Zjednoczonych, pani Coolidge, przeszła na łono Kościoła katolickiego. Podobno zamierza ona w niedługim czasie wstąpić do klasztoru.

Zbiórka Bractwa Żyw. Róż. Niewiast w St. Privat na F.O.N.

Oto lista ofiarodawców na Fundusz Obrony Narodowej z kolonii Roncourt i Saint Privat (Moselle). Zbiórkę przeprowadził Zarząd Bractwa.

Lista ofiarodawców jest następująca:

Kolonia St. Privat la Montagne.

Szymański 2 fr., Walczak 2 fr., Wojtczak 5 fr., Kruszczyński 2 fr., Bentryt 3 fr., Masztalarz 10 fr., Maciejczak 2 fr., Walkowiak 2 fr., Pietras 3 fr., Wiśniewski 5 fr., Seipolt 5 fr., Sieja Br. 5 fr., Seipolt 5 fr.

Kolonia Roncourt.

Glibowski 10 fr., Kąkol 3 fr., Zeman 3 fr., Bednik 2 fr., Miklaszewski 5 fr., Pabian 2 fr., Wroński 5 fr., Benke 3 fr., Nalepa 3 fr., Cebula 2 fr., Sleziak 3 fr., Gruca 4 fr., Tomaszewski 4 fr., Jeż 20 fr., Ignutowski 20 fr., Pyka 10 fr., Graczyk W. 20 fr., Klapka 5 fr., Leśniak 5 fr., Odroważ 5 fr., Ćwiertnia 5 fr., Szałek 5 fr. i Taczała 5 fr. Pieniądze w sumie 200 fr. złożono na ręce Księdza Dziekana Rogaczewskiego w Metzu.

Zarząd Bractwa.

Piękna uroczystość Bractwa Żyw. Różańca Niewiast w Roncourt-St.Privat-la-Montagne

W dniu 3. maja 1939 r. Bractwo Żywego Różańca Niewiast w Roncourt St. Privat-la-Montagne obchodziło doniosłą uroczystość poświęcenia Obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej i uroczystość 3-go Maja. Poświęcenia Obrazu dokonał ks. dr. Rogaczewski w asyście księży prob. Grządki z Algrange i prob. ks. francuskiego miejscowego w kościele w St. Privat. Z okazji poświęcenia ks. dr. Rogaczewski wygłosił piękną naukę. — Obraz Matki Boskiej Częstochowskiej zakupiło Bractwo Żywego Różańca i został umieszczony w kościele w St. Privat.

Na uroczystości tej zebrało się sporo Polonii tutejszej oraz goście z Teruel, a to młodzież K. S. M. P. oraz siostry różańcowe z sekr. Okręgu VIII p. Krakowiakiem na czele.

Po uroczystości tej cała Polonia oraz goście udali się do szkółki polskiej na uroczystość Trzeciego Maja, — na to święto wiekowej tradycji polskiej. — Uroczystość zagaił p. Krakowiak w imieniu Bractwa Żywego Różańca i wygłosił odczyt o Trzecim Maju. Następnie Boleś Walczak, Halinka Seipolt i Basia Miklaszewska deklamowały śliczne wiersze. Chór młodzieży K. S. M. P. pod przewodn. ks. prob. Grządki zaśpiewał kilka pieśni, potem ks. Grządka przemawiał do wszystkich i do matek, aby swych synów i córki gromadnie zapisywały do szeregów K. S. M. P. Na koniec chór młodzieży odśpiewał kilka pieśni i wzniesiono okrzyk „Niech żyje Polska!" Po tym goście i Polonia rozeszli się do domów, zadowoleni i w miłym nastroju.

Święto Matki w Auboue.

Dnia 7. maja Bractwo Różańcowe w Auboue obchodziło uroczyście „Święto Matki". Rano o godz. 8.15 w niedzielę, ks. prob. Kirschke odprawił nabożeństwo oraz wygłosił piękną naukę. Na zakończenie nabożeństwa zaśpiewano razem „Boże coś Polskę".

Po południu o godzinie 5-tej odbyła się akademia w sali parafialnej, na której zebrała się spora gromada osób. Wszyscy z zainteresowaniem przyglądali się przedstawieniu. Uroczystość otwarła córka przewodniczącej, Genia Maskara, słowami „Cześć Marii". Następnie odczytała referat o miłości matczynej. Następnie zabrał głos ks. Kirschke, mówiąc o Matce i o drugiej naszej Matce Anielskiej, którą musimy tak samo kochać, bo i ona jest matką naszą. Po przemówieniu księdza, oklaskom nie było końca. Punkty programu były następujące:

1) Taniec: „Zasiali górale żyto", odtańczyło 6 dziewczynek, 2 córeczki pp. Wąchałów, 2 pp. Czekałów, Zosia Szczypawka i Zosia Roda. W punkcie drugim 6-letnia Renia Roda odśpiewała „Dorotkę". Następnie Genia Maskara i Stasia Wanat odtańczyły: „Góral ci ja Góralicek". Jako 4-ty punkt programu zatańczyły i zaśpiewały: „Ty ze mnie szydzisz dziewucho", Zosia Szczypawka oraz córeczka pp. Wąchałów, Genia Maskara wydeklamowała wiersz 5) Jedna z Matek Różańcowych odczytała referat o Matce. Następnie dzieci Matek Różańcowych odegrały sztukę „Majówka", a Matki Różańcowe odegrały sztukę p. t.: „Urok na wsi". Cała sala rozbrzmiewała śmiechem ludzi. Dalej mała sztuczka odegrana była przy końcu przez jedną matkę i czworo dzieci. Córeczka p. Wąchałów zadeklamowała wiersz o Matce, a maleńka Basia Polak wierszyk p. t.: „Wiele jest cierpień na świecie". — Oklaskom dla tych maleństw nie było końca. Na zakończenie odśpiewał chór Matek trzy pieśni: „Cześć polskiej ziemi", „Choć burza huczy w koło nas" i „Nie rzucim ziemi".

Przy zakończeniu rozdawano fanty. Wszyscy byli zadowoleni i z uśmiechem na ustach rozchodzili się do domów.

Naprawdę chcę napisać, że po raz pierwszy widziałam by dzieci oraz starsi tak pięknie sztukę odegrali. Będę miała miłe wspomnienia z dnia 7. maja 1939 roku.

Jedna z obecnych.

Związek Polek w Ameryce złożył 3.000 dolarów na Fundusz Obrony Narodowej.

Zasłużona w pracy narodowej organizacja Związek Polek przeznaczyła ze swych funduszów 3 tysiące dolarów na Fundusz Obrony Narodowej oraz wystąpiła z apelem do swych członkiń, aby w najbliższym czasie pośpieszyły ze składkami od siebie i swoich rodzin na sumę, na jaką sobie pozwolić mogą.

KOMUNIKATY

NOYELLES s. Lens.

Koło Polek im. Królowej Jadwigi urządza obchód Konstytucji 3-go Maja połączony z obchodem Święta Matki w czwartek dnia 18 maja, w sali p. Szymurskiego.

Otwarcie uroczystości popołudniowej o godzinie 4 po poł.

Program: — Otwarcie uroczystości i zaśpiewanie „Roty"! — Przywitanie przedstawicieli i gości. — Występ mandolinistów „Trio". Występ dzieci Koła Polek. — Żywy obraz. — Występ dzieci z czwartkowej szkółki z Noyelles. — Referat sekretarki Związkowej p. Kunkiewiczowej. — Występ harcerek. — Występ Sokoła z ćwiczeniami. Przemówienia. — Występ dzieci z Koła Polek z teatrzykiem i wierszykami na Święto Matki. — Teatr p. t.: „Zwycięstwo miłości". Zakończenie pieśnią „Boże coś Polskę". — Dalej zabawa taneczna.

BILLY MONTIGNY.

Koło Polek im. Emilii Plater urządza miesięczne zebranie w środę 17 maja o godzinie 5 popoł. w Domu Polskim. Ponieważ są ważne sprawy, o liczne przybycie członkiń prosi Zarząd.

VILLERS FLERS EN ESCREBIEUX.

Tow. Polek im. Król. Jadwigi urządza swą 12-tą rocznicę w niedzielę 11 czerwca na którą serdecznie zapraszamy całą Polonię. Początek o godz. 5 w sali p. Simoneon w Courcelles. Od godz. 4—5 przyjmowanie tow. — Dalszy program będzie ogłoszony na sali.

HARNES.

— Koło Polek im. Elżbiety Drużbackiej — urządza swe zebranie miesięczne w czwartek dnia 18-go maja o godzinie 5-tej po południu w sali p. Gruchały.

DOURGES.

Tow. Polek Dąbrówka urządza zebranie w czwartek dnia 18 maja br. o godz. 17 w sali Patronażu.

LALLAING.

— Tow. Polek im. „Król. Kingi" urządza zebranie miesięczne w czwartek dnia 18-go maja o godzinie 4-tej po południu. Prosi się o jak najliczniejsze przybycie ponieważ są ważne sprawy. Szan. Polki, które jeszcze nie należą do naszego Koła, serdecznie zapraszamy.

LOURCHES.

— Towarzystwo Polek im. Król. Jadwigi urządza zebranie w niedzielę, dnia 21-go maja o godzinie 15-tej w sali zebrań.

LILLE.

— Koło Polek im. „Marii Konopnickiej", urządza zebranie miesięczne w niedzielę, 21 maja o godzinie 15,30 w sali p. Rybakowskiego 135 rue des Stations.

Uprasza się o liczne przybycie.

LIEVIN III.

Na miesięcznym zebraniu Bractwa Różańca Żyw. została wybrana nowa prezeska. Adres prezeski jest: **Nasiadek Jadwiga** rue Cuvier 47 LIEVIN szyb 3.

MASNY.

Bractwo Matek Różańcowych obchodzi w niedzielę 21 maja br. uroczystość poświęcenia chorągwi.

Program. — Rano o godz. 9 Msza św. na intencję Bractwa z wspólną Komunią św. — Od godz. 2—2.30 przyjmowanie Bractw i Tow.. — Od godz. 2.30 punktualnie wymarsz do kościoła na nieszpory i poświęcenie chorągwi. — Powrót z kościoła na salę pana Łabudzińskiego. — Otwarcie uroczystości i powitanie. — Dalszy program wielce urozmaicony zostanie ogłoszony na miejscu.

MAZINGARBE 7.

Bractwo Róż. Żyw. odbędzie zebranie w czwartek 18 maja o godz. 4 popoł. w sali p. Matuszyńskiego.

AUBERCHICOURT.

— (Pokwitowanie). — Ja niżej podpisany Kubasiak Aleksander mąż członkini Towarzystwa Polek Marii Leszczyńskiej w Auberchicourt składam tą drogą serdeczne podziękowanie Szan. Zarządowi Okręgu V. Związku Towarzystw Polek, za wypłacenie mi wsparcia pośmiertnego w wysokości 1.000 fr. z powodu śmierci żony mej Kubasiak Antoniny zmarłej 6 maja 1939 r.

Kubasiak Aleksander.

ANZIN.

Rodzina Polskich Obrońców Ojczyzny — zwołuje miesięczne zebranie w sali p. Zimoląga w niedzielę, dnia 21-go maja b. r. o godzinie 2,30 po południu . — Rewizorowie kasy pół godziny wcześniej.

Ets. VARACHE — Teintureries

Mistrze farbiarscy i specjaliści czyszczenia ubrań oraz repar. (stoppage), jedna z najpoważniejszych firm francuskich — posiadająca najnowocześniejsze urządzenia fabryczne do czyszczenia i farbowania wszelkich artykułów garderoby męskiej i damskiej

ofiarują Wam po sensacyjnej cenie:

wyczyścić i odświeżyć jeden z następujących artykułów: 22 fr.

Kostjum Damski (Tailleur) 2 sztuki. — Płaszcz bez podszewki — Zwykłą suknię — Ubranie męskie, 3 szt. — Palto lekkie.

Farbow. na czarno lub kolor. po niskich cenach. Wartością naszej pracy jest sumienne wykonanie.

Adresy oddziałów:

LENS, 15, rue de la Gare. — DOUAI, 38, rue de Valenciennes. — VALENCIENNES, 90, rue de Famars. — ANZIN, Maison THIRION (Nouveautés) Av. Anatole France. — DENAIN, Monsieur NICODEME, (Tailleur) Angle rues Trarieux et de Valenciennes. — DECHY, Maison JOYEN JACOB, Rte Nationale. — BULLY-les-MINES, Mme VANDEVEUGLE, rue de Condé. — NOEUX-les-MINES, Maison GALY-LESUR, En face la Poste. — FLINES LES RACHES, CATRY, Rue du Com. — ESCAUDAIN, GAUTHIER-ROSSI, 1, rue J. Jaures. — RAISMES, RENARD, 71, rue Henri Durre. — LIBERCOURT, MASCLET, prés la Gare, Garguetelles. — AUBY, Mr. VALLIN, Tailleur, — prés du Pont d'Auby.

Przygody Profesora PIGUŁKI.

Policyjny stary wyga
włamywacza właśnie ściga;
z złodziejaszka widać miny,
że zmyka nie bez przyczyny.

— Stój!... gonitwa już skończona...
— tu schwycił go za ramiona
w ręce policjant, jak w kleszcze:
— Teraz w kozie cię umieszczę!...

Szczwany lis - włamywacz Franek
dziwny wstręt ma do kajdanek...
lecz z Pigułką to nie fraszka,
musi ująć złodziejaszka!...

Policjant ku niemu skoczył
jak lew i — walka się toczy:
trafił jednak frant na franta,
no i wyciął mu kuranta...

— Do widzenia, brygadierze!...
życzę panu szczęścia szczerze
— słychać głos cwaniaka Franka,
a Pigułka — jest w kajdankach...

(Jot-es).

Z przeszłości Gdańska.

Jak to bywało w Gdańsku

II.

Złożono go z urzędu proboszcza. Tłum był przed nim zamknięty.

Ludzie pobiegli ulicami. Oblegli ratusz. Halabardnicy cofali się pod naporem tłumu. Zapełniła się cała Langenasse i Langermarkt. W krzyczące tłumy wbił się żywy klin, jeszcze głośniejszy, bardziej rozpychający się.

Wepchnęli się do wąskiej uliczki. Gniotą się i śpieszą do katedry. Wszystkimi bramami cisną się do kościoła. Z zakrystii wychodzi kilku radnych miasta ze złotymi łańcuchami na szyjach. Powstrzymują gniew w czerwonych twarzach. Chcą mówić. Tłum wprowadza pastora na kazalnicę. Radni stoją niezdecydowani. Bezradni. Pospólstwo w ich oczach oddaje teologowi oznaki urzędu. Strauch kładzie dłonie na krawędzi pięknie rzeźbionej kazalnicy i zaczyna mówić.

U Straucha odbywała się wkrótce tajna narada. Gdy dwaj radni miasta opuścili doktora, pastor spojrzał na ucznia, który czekał był w drugim pokoju.

— Wyjeżdżam do Hamburga — powiedział szeptem, choć nikogo oprócz nich nie było.

Po kilku dniach z ratusza wysunął się człowiek i prędko przechodził przez ulicę.

Pastor opuścił Gdańsk niespodziewanie prędko. W Kołobrzegu przystąpił do niego młody oficer.

— Mam rozkaz zaaresztować pana, panie doktorze Strauch.

Opodal stał oddział żołnierzy.

— Czyim jestem więźniem

— Księcia elektora...

Mieszczanie gdańscy przypominają rozbitą trzodę. Wiadomości są takie: Dr Strauch otrzymawszy lepszą posadę w Hamburgu, opuścił wraz z żoną Gdańsk. W drodze uwięzili go żołnierze elektora.

Lud nie chciał wierzyć aby przywódca opuścił ich dla lepszej posady. Kanclerz polski upominał się o obywatela gdańskiego, ale elektor tłumaczył się, że uwięzienie pastora nastąpiło wskutek znoszenia się doktora ze Szwedami przeciw kurfirsztowi.

Tymczasem mijały miesiące. Minęło lat kilka. W magistracie radny miasta Horn pokłócił się z radą, która mu odmówiła pewnej sumy pieniędzy. Na drugi dzień tłumy krzyczały pod magistratem:

— Tchórze! Siepacze!

Horn wyjawił, jak kilka lat temu rada wydała pastora Straucha w ręce elektora. Uknuto intrygę, aby pastora wywabić z Gdańska. Proszono go, aby się udał jako poseł do Hamburga. Miasto to było w walce z elektorem. Równocześnie wysłano do elektora plan zasadzki.

Miasto znowu poruszone i wzburzone. Horn z delegacją ludności wybrał się do elektora, domagając się uwolnienia pastora. Druga delegacja udała się do króla polskiego z prośbą, aby się zwrócił do kurfirszta i aby wymógł na nim wypuszczenie więźnia. Król zajął się sprawą doktora Straucha.

Jednego dnia wieczorem rozeszła się wiadomość, że książe brandenburski wypuścił pastora z więzienia.

Wystawiono bramę triumfalną. Najbogatsi mieszczanie, między nimi przedstawiciele rady, wyjechali złocistymi powozami naprzeciw trybuna. Niecierpliwi ciągną już pod bramę. Niektórzy grupują się, oglądają medale, wybite na pamiątkę powrotu Egidiusza Straucha z więzienia elektorskiego.

Dano znać, że pastor już się zbliża. Ludność wybiegła za bramę. W powozie jechała żona pastora obok przedstawicieli rady.

— Gdzie jest doktór Strauch? — Ludność gorączkuje się. W dalszych powozach także go nie ma.

Pastor, chcąc uniknąć owacji, przyjechał do miasta nad ranem, inną bramą. To był zawód. Tłum tęskni za pastorem. Uroczystości, obchody, to jest święto ulicy.

Katedra nie zdołała pomieścić cisnących się tłumów. Pastor miał przemawiać. Po kilku latach pastor Strauch znowu odezwał się do swojego ludu.

O czym on mówił? O przebaczeniu i o słowach Chrystusa? Gdzie jest dawny doktor Strauch? To jest inny człowiek, złamany więzieniem niemieckim. Uwięzili silnego przywódcę, a oddali nam starca.

Mówi o przebaczeniu. Jak on łagodnie podnosi ręce, — ten więzień!

Gdańszczanie wyszli z kościoła rozgoryczeni. Gdzie są sztaby żelazne? Gdzie są żelazne gniewne okrzyki, które dawniej rzucał im, aby mogli ponieść je na wrogów. Słowa są groźną bronią.

Nie dał im teraz tego. Niedługo po powitaniu, odsunęli się od niego wszyscy i zapomnieli o doktorze Strauchu. Przywódca i jego lud rozeszli się i nigdy się już nie zetknęli. Gdańszczanie nie wiedzieli czy doktór żyje, choć mieszkał w tym samym Gdańsku. Pastor usunął się im z oczu i w ciszy pochylił się nad pergaminowymi książkami.

Ludwik Świeżawski.

We Francji, Argentynie, Stanach Zjednoczonych i Palestynie posiada BANK P. K. O. swe Oddziały.

Przeto we wszystkich tych krajach oraz w POLSCE mogą być wypłacane depozyty z książeczek depozytowych Banku P. O. K.

Daje to tym książeczkom największe zabezpieczenie.

Bank Polska Kasa Opieki S.-A.

Centrala w Warszawie

kap. własne: 8.375.000 złotych, to jest:
60 milionów franków.
Obrót roczny miliard złotych, to jest ponad 7 miliardów franków.

ODDZIAŁ W PARYŻU, 23, rue Taitbout, PARIS 9-e (róg Boulevard Haussmann).

Agencja Miejska w gmachu Konsulatu Generalnego, 29, rue Jean Goujon, Paris 8-e.

Agencje: **LENS**, 1, rue de Douai (Pas-de-Calais).
METZ, 18, rue des Augustins (Moselle).
Montceau-les-Mines, 7, rue Rouget de l'Isle (S. et L.)
TOULOUSE, 8, rue Bayard (Hte-Garonne).

16 własnych placówek we Francji — 5 własnych gmachów w Paryżu i w Lens.

Uwaga: Rodacy z Melun i okolic!

Dr. Bogusław KRZYPOW przyjmuje w MELUN
w poniedziałki, środy i piątki od 1-ej do 3-ej popołudniu. W innym czasie tylko po uprzednim porozumieniu się.
Choroby wewnętrzne — weneryczne i dziecięce. — Gabinet urządzony według najnowszych wymagań wiedzy lekarskiej.
Adres:
MELUN, 7, Bld. Victor Hugo, naprz. przystanku autokaru Citroena.
UWAGA: Telefon 937 na wezwanie telefoniczne doktór udaje się do chorych z okolicy. — Telefonować przed 9-tą rano, albo między 12 i 3 po poł. (132 ag.)

BLISKO KONSULATU — NAJSTARSZA KANCELARJA POLSKA (istnieje od 30 lat)

Jerzy Lewiński

Adwokat Przysięgły **przy b. Petersb. Sądzie Apelac.** ***Tłumacz Przysięgły***

87, avenue WAGRAM. PARIS 17-e.
Metro: TERNES. Telefon: WAGRAM **54-46**
od 9 — 12-tej i od 2 — 6-tej; w niedziele i święta od 9 — 12-tej

Urzędowe tłumaczenia ze wszystkich języków. — Natychmiastowe załatwienie. — Pełnomocnictwa. — Akta Kupna. — Sprzedaży. — Formalności do naturalizacji i do ślubu. — Rozwody. — Wypadki (Accidents). — Legalizacje. — Spadki we Francji, Polsce i innych krajach. — Sprowadzanie dokumentów z Polski i innych państw. — Obrona w sądach francuskich i polskich. — Podania, porady ustne i listowne. — Ściąganie wierzytelności we Francji z Polski i innych państw.

CHORZY!

Zanim pójdziecie się leczyć gdzieindziej, przeczytajcie te trzy listy z pośród tysięcy — otrzymanych od naszych klientów:

PARYŻ, 24 marca 1936.
Jestem bardzo zadowolony z Pańskiego leczenia. Czuję się bardzo dobrze i jestem silniejszy. Jem i sypiam bardzo dobrze. Serdecznie Panu dziękuję i zezwalam opublikować ten list, by inni chorzy, którzy nie byli zadowoleni w innych klinikach, tak jak ja, przyszli do Pańskiej kliniki o poradę w interesie ich zdrowia. — **Zucha Melicher, 3 Sentier Emile Zola a Cachan** (Seine).

PARYŻ, 28 marca 1936.
Przesyłam Panu ten list aby Panu jeszcze raz podziękować za wyleczenie. Będąc w przeszłości bardzo chory i po wypróbowaniu wielu innych sposobów leczenia, jedynie dzięki Pańskiemu leczeniu uniknąłem niebezpiecznej operacji.
Poleciłem Pańską klinikę wszystkim moim znajomym, aby inni mogli korzystać i być ocaleni i upoważniam Pana Doktora do opublikowania niniejszego listu. **KLIMEK Tomasz, 18, Passage de l'Epargne Paris 19-e.**

PARYŻ, 15 lutego 1936.
Będąc niebezpiecznie chorym przyszedłem do Pana po poradę. Otrzymałem bardzo dobre leczenie. Przybyło mi 2 kgr. w przeciągu 3 tygodni. Czuję się bardzo dobrze i jestem Panu wdzięczny i polecam Pańską klinikę wszystkim. Zezwalam na opublikowanie tego listu. — **Mikołaj CARKOWICZ, 22, rue de Buci, Paris 6-e.**

Dla odzyskania zdrowia, poradźcie się nas, a my was wyleczymy najnowszemi metodami, po bardzo niskich cenach. Dwie poczekalnie. — Jedenaście sal operacyjnych.

WIELKA KLINIKA POLSKA

153, boulevard de la Villette — PARIS X-e.
blisko Gare du Nord i Gare de l'Est
otwarta od 9 — 12 i 2 — 8. W niedziele i święta od 9 — 12.

Niedaleko Konsulatu **Polska**

Kancelarja Adwokacka
pod kierownictwem DOKTORA PRAW
Tłumacz Przysięgły
przy Sądach Francuskich.

S. OLŚNICKI

106, r. Jouffroy — PARIS XVII
Przyjęcia od 9 — 7. W niedz., i święta od 10 — 1
Metro: WAGRAM. — Tel.: WAGRAM 88-91

TŁUMACZENIA URZĘDOWE

Papiery do ślubu — Naturalizacje. — Pełnomocnictwa. —
Akty rejentalne. — Rozwody. — Spadki. — Obrona w sądach francuskich i polskich.

Szoferzy są potrzebni zawsze i wszędzie.

Najstarsza Pierwsza
POLSKA SZKOŁA SAMOCHODOWA
im. Hallera w Paryżu
istn. od r. 1922.
Telefon: Anjou 60—91.

Jeżeli chcesz polepszyć swój byt, zarabiając dwa razy więcej, niż na roli lub w fabryce, ucz się szoferstwa. Informacje bezpłatne. Szkoła wyucza w 2 lub 3 tygodniach jazdy i mechaniki. Nauka jazdy i mechaniki odbywa się w języku polskim. Dyplomy międzynarodowe szofera - mechanika, z prawem jazdy na samochodach osobowych, ciężarowych i traktorach. — W roku 1935 daliśmy przeszło 315 uczniom adresy wolnych posad.

UWAGA. — Uczniom, którzy nie mogą teraz przyjechać, wysyłamy pocztą kurs lekcyj teoretycznych. Przyjezdnym z prowincji MIESZKANIE ZAPEWNIONE. Po ukończeniu szkoły dajemy często posady dla szoferów we Francji i w Polsce. Wstęp codziennie, w niedzielę do 2-giej popoł. — Adres: **AUTO - ECOLE 35, r. Boissy d'Anglas** - métro: Madeleine, PARIS 8e W podwórzu dom nr. 9, 1-sze piętro.

UWAGA! Abonentom „Narodowca" zniżka 100 frs.

Tłumacz Przysięgły

Z. WITTENBERG

82, rue Vanneau PARIS (7-e)
Tel. Lit. 10-64.
Tłumaczenia — Porady prawne.
— Ceny zniżone dla robotników. —

Pierze Polskie

ZAMBERG

18, Av. Van Pelt, 18 à LENS (P. de C.)
Dostarczam na całą Francji i Belgję. Czyste gęsie, do darcia po 35.— i 45 fr. kg.
Darte ręcznie po 50.- 60.— 75.— i 85 fr. kg.
Puch (kwap) po 75.— 90.— i 150 fr. kg.
Na wsypy, gwar. damasu, garnitury obrusy prześcieradła i na pościele po spec. cenach. Wysyłka bezpłat. Próbki na żądanie darmo.

Szybkie wyleczenie

chorób wenerycznych

CHORZY! Piszcie do nas po polsku, a my Wam wyślemy BEZPŁATNIE sposób wyleczenia się z Waszych chorób. Lekarstwa wysyłamy po nadesłaniu należności z góry, lub na żądanie za zaliczką pocztową. Pigułki **BIGONOR** — leczenie ostrej lub chronicznej rzeżączki oraz wszystkich chorób dróg moczowych, cystitu, zapalenia pęcherza mocz. itd. Cena 1 pudełka 26 fr. 50. Kurs kuracji 4 pud.: 95 fr. — **Pigułki MERIOD** — leczenie syfilisu i jego następstw. Cena 1 pudełka 32 fr.; 5 pudełek 145 fr. Piszcie do nas natychmiast (zgubiony czas utrudnia leczenie) na adres:

Laboratoire N. KALEFLUID
66, Bld. Exelmans, 66 — PARIS (16-e).

WIELKA KLINIKA I DOM POŁOŻNICZY

Polska Akuszerka z Warszawy

i lekarze specjaliści.
6, RUE D'ATLAS, — PARIS 19-e.
Metro: **Belleville.** Tel.: Nord 46-65.
Autobus z Gare du Nord, Gare de l'Est i z Gare St. Lazare 26.
Otwarta cały dzień i noc.
Zwracajcie się z całem zaufaniem. ASSURANCES SOCIALES ! ! ! (150-6)

Za markę nie płaci się ANI GROSZA

Fabryka w Bonnieres-sur-Seine — FABRYKACJA FRANCUSKA

Mylnie sądzicie, że płacicie za markę, gdy kupujecie maszynę do szycia Singer. Marka jest tylko na to, by gwarantować jakość maszyny do szycia i dać Wam prawo do korzyści jakie daje Singer w postaci 2 bonów na bezpłatne reperacje i nieograniczonej gwarancji. W całym świecie istnieją z tego powodu Oddziały Singera ku zupełnemu zadowoleniu klienteli. Wielkie ułatwienia

SINGER

27, Avenue de l'Opéra, Paris

Oddziały we wszystkich miastach
ODDZIAŁY NA PÓŁNOCY
LILLE — 21, rue du Molinel i 9, rue Nationale.
DOUAI — 13, Place Thiers .
LENS — 14-bis, Boulevard Basly.
HENIN-LIETARD — Place Jean Jaurès.
BETHUNE — rue du Pont d'Etain .
VALENCIENNES — 10, rue du Quesnoy.
NANCY — 3, rue de l'Ile de Corse.
Katalog wysyła się na żądanie

Nowoczesna Klinika Polska

81, Boulevard Richard Lenoir 81, — PARIS XI-e
Metro: **Richard Lenoir.** Telefon: **Roquette 63-36.**
Leczy się: **choroby weneryczne. — Syfilis. — Tryper** (ostry i chroniczny) — **Prostatyt. — Choroby skórne. — Choroby kobiece. — Choroby płuc, żołądka. — Reumatyzm. — Ucha. — Gardła. — Nosa.** Wszelkie analizy krwi i moczu. — Leczenie elektrycznością, według najnowszej metody. — Radio.

Ceny specjalnie przystępne dla robotników
ASSURANCES SOCIALES
Przyjęcia: od 10—12-ej i od 2—7-ej. W niedziele i święta od 9—12-ej.
PORADY PIŚMIENNE BEZPŁATNIE. - ZAŁĄCZYĆ ZNACZEK.

LECZNICA POLSKA

CHORZY! Na jakąkolwiek cierpicie chorobę, poradźcie się nas w zaufaniu. Uczciwe porady i leczenie przez Lekarzy specjalistów z Paryża. — Wszelkie choroby **KOBIECE, ŻOŁĄDKOWE, SKÓRNE, KRWI, ŻYLAKI.** Wyleczamy choroby **WENERYCZNE** najbardziej zastarzałe zapomocą nowego wynalazku **Wyniki pewne i szybkie.** Assur. Soc. — Listowne porady bezpłatnie

DOUAI — **2, rue du Onze Novembre, 2.**
Po wyjściu z dworca druga ulica na prawo.
PRZYJĘCIA: Codzień oprócz środy i soboty od 9-12 i od 2-7 w. W niedz. i święta od 9-12

VALENCIENNES — **11 Avenue du Commerce, 11**
Po wyjściu z dworca na lewo.
We środy i soboty od 9-12 i od 2-6 w.

Apteka „PANTEON"

28, rue des Carmes, PARIS V.
• metro: Maubert Mutualité.

Wykonuje wszelkie analizy i recepty pp. lekarzy. ASSURANCES SOCIALES. Wypadki przy pracy. Wszystkie specjalności francuskie i zagraniczne. Sprzedaż ziół i perfumerii oraz artykuły higieniczne (pasy itd...) Kompletne leczenie przeciw: **tryprowi, syfilisowi i chorobom krwi i skóry oraz wszelkich innych chorób (choroby kobiece, dziecinne).**

Wysyłamy na prowincje za zaliczką z zachowaniem dyskrecji.
Informacje i porady listowne bezpłatnie wraz ze sposobem użycia lekarstw.
Pisać po polsku. (6 st.)

CHORZY! Przyjdźcie wszyscy z zaufaniem do:

Centralnej Kliniki w Paryżu

UWAGA! — UWAGA!

nr. 4, Bld Denain, PARIS (naprzeciwko dworca Nord) — 2-gie piętro.
Leczenie wszystkich chorób nowemi metodami.
Elektryczność — Zastrzyki.
Choroby weneryczne: tryper — syfilis — choroby kobiece — krwi — skóry — reumatyzm — płuc — żołądka — gardła — nosa itd.. itd..
PRZEŚWIETLENIA — ANALIZY.
Konsultacje codziennie od 9 r. do 12 i od 3 do 7.30 wiecz. W niedzielę i święta od 9 r. do 12-ej. — Ceny umiarkowane — Assurances Sociales
Mówi się po polsku i niemiecku. — Listowne porady bezpłatnie.

OCZYSZCZAJĄCY KREW „AWRANIN"

sok roślin i traw indyjskich, zupełnie oczyszczający krew od szkodl. mikrobów i zarazy, **ODŚWIEŻA I ODMŁADZA ORGANIZM, INDYJSKI BALZAM,** wypróbowany praktyką ponad 50 l., **ZUPEŁNIE I SZYBKO LECZY UPARTE I CIĘŻKIE CHOROBY SKÓRNE, jak LUPUS (WILK), SYKOZĘ, PSORIAZĘ i EGZEMĘ** we wszystkich odmianach. **RADYKALNIE I SZYBKO** wylecza **ZABURZENIA W OBIEGU KRWI I TRAWIENIA,** małokrwistość, bezsenność, **OSŁABIENIE OGÓLNE I PŁCIOWE** (impotencję). Jest doskonałym środkiem przy leczeniu **SYFILISA** we wszystkich jego stadjach, a także **TUBERKULOZY PŁUC I KOŚCI,** oraz **CHORÓB ŻOŁĄDKA, KISZEK I REUMATYZMU.** Już na 3—5 dzień chory czuje jak organizm napełnia się nowymi siłami i uspakajają się nerwy. — Firma istnieje od r. 1893. — Posiadamy tysiące listów dziękczynnych. **BALZAM** jest premjowany i nagrodzony złotymi medalami na wystawach europejskich. — Żądajcie niezwłocznie szczegółowej broszury, załączając 1 fra. na porto. — Nie przeciągajcie choroby! Nie zwlekajcie więcej! Piszcie natychmiast na adres:

Labor. n. L'Avranine — 6, rue Maublanc, — PARIS XV.
Metro Vaugirard. Tel. Vau. 65-69. — Piszcie swój adres wyraźnie.

NAJSTARSZA

KLINIKA POLSKA W PARYŻU

POD KIEROWNICTWEM PROF. LAROULANDI

Leczenie chorób skórnych i wenerycznych: **TRYPER** ostry i chroniczny, zapalenie **PĘCHERZA MOCZOWEGO, PROSTATYT,** itd., **SYFILIS** we wszystkich okresach, choroby **KOBIECE, KRWI, ŻOŁĄDKA, NIEMOC PŁCIOWA** — przy pomocy najnowszych wynalazków nauki lekarskiej: **SUROWIC I SZCZEPIONEK.** — Leczenie łatwe, bez zastrzyków, u siebie w domu, nie przerywając pracy. — **WYNIKI PEWNE, SZYBKIE I RADYKALNE.** — Przyjęcia codz. od 9-ej do 12-ej i od 2-iej do 7-ej, w niedziele i święta od 9-ej do 12ej. — Leczę również drogą korespondencyjną; porady pisemne bezpłatnie; wysyłam lekarstwa **zupełnie dyskretnie.**

Docteur LAROULANDI
33, rue Saint André des Arts, PARIS
Metro Saint Michel.

OGŁOSZENIA DROBNE

Wolne miejsca.

SILNA DZIEWCZYNA
lub samotna kobieta od lat 20 do 30, **potrzebna do** pracy domowej. Zgłoszenia do: **Raymond Leconte,** Boulangerie, MELAMARE par Lillebonne (Seine Inf.) (2179)

CZELADNIK KRAWIECKI
oraz dziewczyna do wykańczania, **potrzebni do krawca** męskiego. Zgłaszać się do: **Mr. SOKOŁOWSKI,** 9. rue Michelet, 2-gie piętro, LENS. (P. de C.) (2192).

SŁUŻĄCA
dobrego charakteru, znająca dobrze dojenie, **potrzebna na małą fermę** o 4 klm. od Lens. 350 fr. miesięcznie. Zgłosić się lub pisać: **Mr. Bailliet Jean,** rue **Carnot, LOOS EN GOHELLE** (P. de C.) (2191)

ROBOTNICA ROLNA
znająca wszelkie prace i dojenie, **potrzebna.** Miejsce stałe, życie rodzinne; 375 fr. miesięcznie. Zgłaszać się do: **Mme Rene Pierrot a Montimont par Vrigne aux Bois** (Ardennes). (2188).

STARSZY MĘŻCZYZNA I KOBIETA
potrzebni do pracy na fermie u polskiej rodziny. — Zgłoszenia: **Krawczyk, — Champagne Mouton, Meryso** (Charente) (2189).

SŁUŻĄCA,
ponad lat 20, **potrzebna.** Zgłoszenia do: **Cafe du Centre,** 7, rue de la Gare, LENS (P. de C.) (2163)

CZELADNIKA PIEKARSKIEGO
jako pierwszego, który już pracował przy piecach parowych, **przyjmę natychmiast.** Zgłoszenia: **PAWLAK Tomasz,** Boulangerie rue de Vermelles, AUCHY LES MINES (P. de C.) (2186)

SPRZEDAŻE.

OSOBA PRYWATNA
sprzedaje z powodu podwójnego zajęcia **10 konny Peugeot** w zaufaniu. Dobry stan mechaniki i karoserii. 4.500 fr. **DESMULIE, route de Douai** w LENS (P. de C.) (2187).

2 DOMY
4 pokoje, 254 m. kw. ziemi, 5 minut od stacji i targu, 20 klm. od Paryża, **do sprzedania.** Cena 22.500 fr. — 17.000 gotówką, reszta na spłaty. 6 pokoi, 400 m. kw. ziemi 35.000 fr. **A. Kurczab,** avenue de la Haye, 338, **Goussanville** (S. et O.) (2178)

GOSPODARSTWO
10 ha dobrej ziemi, inwentarz żywy i martwy, w okolicy Somain (Nord) **do odstąpienia lub wydzierżawienia** z powodu starości. Zgłoszenia do: **Durka, rue Albert Calmette, nr. 30 w** FENAIN (Nord). (2185).

DOM
nadający się na interes obok kopalni, **do sprzedania.** Po informacje zgłaszać się do: **OLESINSKI,** rue de Montigny en Ostrevent LALLAING — (Nord) (2190)

Matrymonjalne

2 KAWALERÓW
lat 30 i 33, oszczędnych i pracowitych, **pragnie poznać w celu matrymonialny** panny lub wdowy od lat 25 do 30, nawet z 1 dzieckiem. Oferty wraz z fotografią nadsyłać do **„Narodowca" pod nr. 2168.**

RÓŻNE.

ZAWIADAMIAM
Szanowną Klientelę, że z okazji sezonu **odstawiam na życzenie ubrania po bardzo niskiej cenie,** począwszy od 350 fr. Obsługa rzetelna. **Poszukuję czeladnika i ucznia** do nauki. — **Krawiec polski GRZESIEK z Fenain.** (2169)

WSZYSTKIM CHORYM CZYTELNIKOM wysyłamy zupełnie darmo broszurę o najnowszym sposobie leczenia chorób i przedłużenia życia aktywnego. Piszcie niezwłocznie po polsku na adres: **N. ASCO, 8, Faubourg Poissonniere, PARIS X.**

ZAPOWIEDŹ.

Podaje się do ogólnej wiadomości, że 1) górnik Bolesław **Skrobacki** kawaler zamieszkały we Francji, Calonne Ricouart, syn Marcina Skrobackiego, górnika zamieszkałego we Francji i tegoż małżonki Ewy z domgu Szafrańska zmarłej i ostatnio zamieszkałej we Francji; — 2) bez zawodu **Anna Walkowiak,** panna zamieszkała w **Czarnej Wsi,** córka Wawrzyna Walkowiaka rolnika i tegoż Małżonki Michaliny Walkowiak z domu Kapska, oboje zamieszkałych w Czarnej Wsi, chcą zawrzeć związek małżeński.

Obwieszczenie zapowiedzi winno nastąpić w Zarządzie Gminnym w Grodzisku, gromadzie Czarna Wieś oraz ogłoszone w czasopiśmie, rozpowszechnionym we Francji.

Urzędnik stanu cywilnego:
w zastępstwie: (—) **Karpiński.**

Grodzisk, dnia 4 maja 1939 r. (2180)

POLSKA

Kancelaria Prawna

Porady prawne i sądowe. — Tłumaczenia urzędowe do ślubu i naturaliz. — Pełnomocnictwa. (41 Ag.)

Dr Leon Jerzy Szelągowski

Doktór praw.
Tłumacz Przysięgły przy Najwyższym Sądzie Francuskim
3, rue Debrousse, — PARIS XVI
Metro: **Alma-Marceau.** — Tel.: **Passy 02-81.**
Od 9 do 7 wiecz. — W niedziele: od 9 do 11.

Tryper nawet chroniczny jest wyleczalny.

GOMETOL KLAWE
SZPRYCOWANIE KLAWE
ZIOŁA MOCZOPĘDNE KLAWE

stanowi najlepszą i najpewniejszą kurację na trypra (rzeżączkę). Wielka ilość tych, którzy dzięki tym lekom odzyskali zdrowie, jest najlepszym dowodem, że leki te należą do najskuteczniejszych.

Kuracja dyskretna, w domu, bez przerywania pracy. Niska cena tych leków czyni je dostępnymi dla wszystkich, to też śmiało można powiedzieć, że ten długo choruje, kto sam tego chce.

MAŁY KOMPLET 35 fr. 05, ze szprycką 43 fr. 95.
DUŻY KOMPLET 106 fr. 50, ze szprycką 112 fr. 50 ct.

Przy zamówieniu zaznaczyć:
1) Czy choroba jest świeża, czy chroniczna.
2) Komplet mały czy duży.
3) ze szprycką, czy bez.

Nasi Klienci z Lens, znajdą zawsze wszystkie leki **w Pharmacie Centrale.**
Zamówienia nadsyłać do:
MAGISTER KLAWE,
39, Boulevard de la Tour-Maubourg, — PARIS 7-e.

DRUKARNIA „NARODOWCA"

zaopatrzona w nowoczesny sprzęt techniczny, wykonuje szybko, starannie i po przystępnych cenach wszelkie prace, w zakres drukarstwa wchodzące, jak: bilety wizytowe, ulotki, afisze, koperty, nagłówki firmowe, statuty, pisma, książki, druki luksusowe wielobarwne itp.

WIELKA

Kancelarja Prawna

istnieje od kilkunastu lat

S. SKORNICKI

26, rue Beaubourg, — PARIS (3-e)
Metro: **Rambuteau.** — Tel.: **Turbigo 54-78.**

Załatwia w jaknajkrótszym czasie i po zniżonych cenach.
Tłumaczenia urzędowe ze wszystkich języków — ważne w całej Francji!

Pełnomocnictwa. — Akta rejentalne kupna i sprzedaży. — NATURALIZACJE. — Papiery do ślubu. — ROZWODY NA KREDYT. Legalizacje. — Obrona w sądach polskich i francuskich. — Porady ustne i listowne.

SPECJALNE WARUNKI DLA ROBOTNIKÓW.
Przyjęcia: od 9.30 — 12-ej i od 2.30 — 6-ej
W soboty i niedziele od 9.30 — 12-ej.

Travail exécuté par des ouvriers syndiqués
Imprimerie „NARODOWIEC" (M. Kwiatkowski) rue Emile Zola LENS
(Reg. de Com. Béthune nr 21231)
Le Gérant: Léon Garstka — LENS

Za ogłoszenia Redakcja nie odpowiada.

Oh JANIE!

Jak moja bluza wygląda szaro wobec Twojej białej koszuli!

Persil
PRODUIT FRANÇAIS

czyni bieliznę *nadzwyczaj białą w sposób nadzwyczaj łagodny*

Słuchajcie co tydzień
KONCERTU PERSIL
w niedzielę o godz. 20.30
Radio Méditerranée
i Radio Toulouse
:o:
we wtorek o godz. 20.20
Poste Parisien
:o:
w czwartek o godz. 20.15
Radio Lyon.

Pct. 114 PRODUKT FRANCUSKI JEST TO SPECJALNOŚĆ LEVER